

SZÍNHÁZVILÁG

SZERKESZTI: FARAGÓ JENŐ &

7/88

E sajtótermék szétküldését megengedem.

Budapest, 1914

MAGYAR SZÍNHÁZ: ÉVA ÉS A FÉRFIAK
Váradi Jly és Törzs Jenő.

Sabari felv.

ÁRA 4 KOR

ANDORFFY IDA

az „Éva és a férfiak” című színműben. (Magyar Színház)

Labortól felvétele

Egy új szerzőről.

olt itt kéremszépen egy nagyon kedves és rokon-
szenves színész, szerény és kedves modoru,
mindenkinek jó pajtása, mi röviden csak Dumit-
nak neveztük, bár az igazi neve Kardos Andor volt
és ezen a néven nagyon sokat szerepelt a Magyar

Színház színlapján a szereplők között, ő nem a főszerepekben,
inkább epizódfigurákban. Mondom, nagyon kedvelte mindenki
ezt a jó Dumit, csak egy valamit nem akartak elhinni neki:
hogy írni is tud. Mi nem tehetünk erről, — mondták maguk-
ban az emberek — mi jóhiszeműek vagyunk és feltételezzük
mindenkiről, hogy amikor életpályát választott, akkor azt válasz-
totta, amely egyéniségének a legjobban megfelel. A mi Kardos
Andorunk azonban nem tudom hány évi színészkedés után
rájött arra, hogy neki inkább írónak kellett volna lennie és az
emberek ezt a hitét már egy kissé kételkedve fogadták.

Kardos Andor nem sokat törődött ezzel, ő fűtyült az
emberek előítéletére, szinte úgy képzelem, hogy állandóan egy
láthatatlan radirgummi volt a kezében és akárhol volt, és akár-
mit beszélt, minden mozdulatában az az igyekezet nyilvánult
meg, hogy leradirozza magáról a színészség stemplijét. Mert ő
maga is tudta, hogy ismeretlen senkiből írónak lenni még min-
dig sokkal könnyebb, mint színészből írónak lenni. Egy előíté-
letet kell leküzdeni.

Én már évek óta tudom, hogy Kardos Andor írónak készül és szinte csak féllábbal áll a színpadon. Még sokan tudták ezt. Irtam egyik darabját a másik után, egyfelvonásost, háromfelvonásost, operettet, drámát, filmdarabot, scénáriumokat és a neve még mindig nem akart megjelenni a plakáton, mint szerző. Pedig amit irt, az jó volt. Friss, ötletes és új, de harcolnia kellett az előítélettel. A köztudatban színésznek volt elkönyvelve és dilletáns íróként láttak benne. Aminek talán nem is az igazgatók és színházi ügynökök és dramaturgok az okai, hanem Kardos Andor egyes volt színésztársai akik szintén darabokat akarnak írni, de valóban dilletánsok és ezekkel egy kalap alá vették a jó Kardos Dumit is.

Azért irtam, hogy *volt* színésztársai, mert Kardos Andor a múlt hét óta már nem színész, hanem író. A Magyar Színház végre bemutatta az „Éva és a férfiak” című darabját nagy és megérdemelt sikerrel. Ott ültem a premiéren és amikor az első felvonás végén felzendült a taps, ez a legszebb muzsika és a főszereplőket kézenfogva kijött Kardos Andor a rivalda elé szerényen és egy finom meghajlással, akkor én láttam, hogy az arcán és a mindig mosolygó két szemében valami nagy elégtételnek a fényessége csillog. Talán az a gondolat volt, hogy eddig is álltam itt eleget, de most másképpen vagyok itt. Most úgy vagyok itt, ahogyan évek óta szerettem volna. Most már ezután el fogjátok hinni, hogy író vagyok. Ezt láttam rajta, amikor finoman és szerényen hajlongott a rivalda előtt.

Mi néhányan már régen elhittük neki, hogy író. Tudtuk! De most már a közönség is tudja és ez sokkal fontosabb, mint hogy mi tudtuk.

Balassa Emil.

Magyar Színház

„ÉVA ÉS A FÉRFIAK” (Törzs Jenő: Róberti báró)

(Labori felvétele)

Éva és a férfiak

va az a nő, akit mindenki szeret. Nincsen ebben semmi különös, sőt így van rendben, mert a szindarabok hősnőit rendszerint szeretni szokták a szindarabokban szereplő férfiak, ha nem az egyik, akkor a másik. A különbség itt annyi, hogy Éva asszonyt mindenki szereti és mindenki a maga módján. S hogy a szerelemnek, — nevezzük nevén a gyermeket, — a nő elszédítésének melyik módja kerül ki győztesként, ez a probléma van felöltöztetve a szinpadtechnikája hatásos és néhol csillogó köntösébe.

Mindenki csak a maga módján, a saját egyéniségén keresztül tudja szeretni az asszonyt s a férj nem tehet arról, hogy némán és összeszorított szájjal szereti a feleségét, a másik férfi, aki a múlt századbeli francia márkik gondolatvilágát hordozza a szívében, viszont hangos pátoSSzal és szavalva teszi életét a nő lábai elé, a harmadik a maga lakáj lelkének csendes alázatosságával, a negyedik, egy elzüllött úr pedig úgy szereti, hogy kémkedik utána, mondom, mindegyik a maga egyéniségének adott lehetőségei között szereti, a maga módján.

Szinte természetes, a költői igazságszolgáltatás kívánja így, hogy a csatát a férj nyeri meg és ezzel visszanyeri majdnem elvesztett feleségét. Hogy hogyan és miképen, ez adja a darabot, amelynek azt is lehetett volna címül adni, hogy „Éva két hazugsága”. Az asszonynak két hazugsága adja ugyanis két forduló pontját a darabnak, amelynek mindvégig lebilincselő és érdekes cselekménye szinte a művészet határán járó szinpaditechnikával van felépítve. Az egymást kergető hatásos jelenetek, a dialógusok lüktető elevensége, egy-egy hatásos mondatnak, vagy mozdulatnak a maga legjobb helyén való alkalmazása, ez mind olyan tulajdonság, amely a közönség nagy rétegében a biztos sikert jelenti a darab számára.

Az „Éva és a férfiak” sikere egyben szép bemutatkozása volt egy új szinpaditechnikának, Kardos Andornak, akit eddig mint

színészt ismert a közönség s aki most végre hosszas várakozás után szóhoz jutott egyik legelőkelőbb színházunkban mint szerző is. És azt első sorban kell megállapítani a rokonszenves *Kardos* Andorról, hogy jól ismeri a színpadot.

A színház a női főszerepre *Várady* Ilit szerződtette. Mint operettszínésznőt ismeri és kedveli régen a közönség *Várady* Ilit, aki most, első drámai szerepében is egyes jelenetekben közel tudott férközni a közönség szívéhez, és visszakerült el-

„ÉVA ÉS A FÉRFIAK” (Törzs, Várady Ily, Uray)

Magyar Színház

(Labori felvétele)

hagyott helyére, a közönség rokonszenves és kedvenc színésznői közé. Törzs Jenő játszotta a férj szerepét nemes és kiforrott művészettel. Azok közé a kevés számú drámai színészek közé tartozik, akik minden szerepben a helyükön vannak és akik mindig segítőtársai a szerzőnek. Előkelő művészi tudatossággal viszi sikerre a darabot és ezzel együtt a maga szerepét.

Külön és kivételes elismeréssel kell megemlékezni a Magyar Színház egyik legkitünőbb művésznőjéről *Simon Mar-*

„ÉVA ÉS A FÉRFIAK” (Váradi Ily, Uray Tivadar

Magyar Színház

(Labori felvétele)

csáról, Egy öreg asszony szerepében vannak olyan hangjai, olyan gesztusai, amelyek nagyon felette állanak a rendes és megszokott színjátszásnak. Simon Marcsát nem lehet most felfedezni, hiszen évek óta, előbb Kolozsvárott, majd a Magyar Színházban minden neki kiosztott kis epizódszerepet valósággal jelentős szereppé emelt fel. Most csak ismét meg keil állapi-

„ÉVA ÉS A FÉRFIAK” (URAY: Péter gróf, VÁGÓ: Nicholson tanár, Z. MOLNÁR: Károly, TÖRZS: Róbert báró)

Magyar Színház

(Labori felvétele)

tani erről a kítünő színésznőről, hogy a maga szerepkörében a legjobb. Sikere a darab sikerétől függetlenül is jelentős művészi siker.

Vágó Béla, Z. Molnár László, Andorffy Ida, Urai Tivadar, Vándory és Réthey játszik a darab többi szerepét, valamenyien kifogástalanul. Hibátlan, hatásos, sőt igen stílusos Tarnay Ernő rendezése is, amely szintén részese a darab szép sikerének.

Balassa Emil.

Jelenetek a Magyar Színház újdonságából: „Eva és a férfiak” (Törzs és Vágó — Simon Marcsa és Törzs — Várdi Ily és Vágó — Andorffy Ida és Simon Marcsa)

A magyar Girardi.

— Nyárai Antal halálára. —

zegény Nyárai Tóni szerette, ha őt a magyar Girardinak nevezték. Ő maga is annak tartotta magát és nem minden ok nélkül. Nála nem volt ez a színészi nagyralátás emanációja, nem is volt ő Girardi fonák utánzója, hanem érezte magában azokat a vonásokat és művészi tulajdonokat, amelyek közösek voltak a bécsiek nagy komikus-színészével. Volt Bécsben egy hamis Girardi — Rauchnak hívták — de ez csak arcban és hangban hasonlított a mintaképhez, utánozta is Girardit, de csak modorában és egyáltalában csak külsőségeiben. Nyárai Tóni a szellem és kedély rokonságában állott Girardival; hangban és énekmodorban tényleg hasonlított hozzá, de különösen abban az isteni adományban, hogy egyben tudott kacagtatni és könnyeket fakasztani, mint Girardi. És az énekük varázsa tette őket mindenekelőtt egymással egyenlővé. Az operett belcantója végérvényesen meghalt, mióta Girardi és Nyárai nem énekelnek operettet. A „Czigányprimás“-ban nem is énekelte senki a Stradiváriusz-dalt oly megejtő érzéssel és szívet melegítő kantilénával, mint a bécsi és budapesti öreg cigány.

Utolsó szerepkörükben teljesen találkoztak. Mindketten az

Nyáray Antal temetése

(Labori felvétele)

őreg ember utolsó poétikus fellöbbanásait szerették interpretálni. Az öregedő művész utolsó szerelmi extázisa, a züllésnek induló öreg zseni, az öregség tragikus válságai — ezek voltak azok a színjátszási zsánerek, amelyekben a két kongeniális színész találkozott. Girardi Bécsben, Nyárai Budapesten mutatta színpadon az emberi élet alkonypirjának megható szépségeit. Girardi szerencsésebb volt azért, mert őt a szerepbőség vitte még öreg korában is folyton fölfelé. Milyen nagy lett volna Nyárai, ha ő Budapesten játszhatta volna Girardi kései szerepeit: az öreg susztért a „Mein Leopold“-ban, Bálintot a „Tékozló“-ban, a vén színészt a „Künstlerblut“-ban, a vén órast a „Spieluhr“-ban és a Steinklappferhaus-t a „Kreuzelschreiber“-ben. Erről fogalmat alkothattunk magunknak akkor, mikor Nyárai a Budapesti Színházban és a Dunapartiban két öreg muzsikussal tragikumával reszkettette meg a szíveket.

Bármennyire bámulta Nyárai Girardit, sohase iparkodott bálványának közelébe férközni, vagy pláne előtte hajbókolni. Felment Bécsbe, hogy gyönyörködjék Girardi valamelyik új remekében, de sohase ment el hozzá és sohase szegődött hízelgői kórusához. Midőn Girardi három évvel ezelőtt a Víg-színházban vendégszerepelt, Nyárai minden este bent volt a színházban, de egyszer se jelent meg abban a kedves társaságban, amelyet Girardi minden este, előadás után maga köré gyűjtött az Erdélyi Borozóban. De annál nagyobb élvezettel hallgatta azokat a kedves kiszólásokat és mókákat, miket én mondtam el neki, aki, mint régi barátja a nagy Xandinak, naponta együtt voltam vele szabad idejében. Egyetlenegyszer beszélgettek a Víg-színház színpadján a „Künstlerblut“ első előadása után, mikor Girardi, akit Bécsben kezdtek már letárgyalt nagyságnak tekinteni, az óriási pesti sikertől boldogan rohant hozzám és Nyáraihoz, akik a színpalak mögött vártunk rá gratulációinkkal. A nézőtéren még zúgott a taps, mikor Girardi Nyáraihoz fordult ezekkel a szavakkal:

— Maga tudja, hogy engem Bécsben már felravataloztak!

Amiben sehogy se hasonlított Nyárai Girardihoz, ez a bohémság volt. Nyárai igazi napszámosa volt a művészetnek, akit ugyyszólván a legénység fogadalma kötelezett. Girardi amolyan igazi „Vorsichtiger Kapitalist“ volt, aki okos gazdálkodással milliókat szerzett és fénykorában vigyázni tudott arra, hogy kiküzdött pozíciójából ki ne turhassák. Nem szerette maga mellett a veszedelmesen tértfoglaló tehetségeket és tekintélyeket, legalább férfiban nem. A nő ragyoghatott mellette, Pálmai Ilkával szeretett játszani, de a Schweighoffer, Thaller, Stelzer és Josephi nem sok jót tudtak Girardi kollégiais erényeiről mondani. Nyárainak pályatársai között is csak barátai voltak és kollégái sikereit senki se ismerte el oly készségesen, mint ez a nagyurba bujtatott kedves, gazdagszívű szegény bohém.

Egy kedves bohém-stiklijét kell még elmondanom, mielőtt búcsút vennék Nyárai szeretetreméltó alakjától. Mikor a „Hajduk hadnagyát“ játszottuk a Magyar Színházban, nagyon megtetszett neki a Blanchefort ezredes szerepe és többször hozakodott elő azzal a kívánsággal, hogy szeretné legalább egyszer a szerepet eljátszani. Erre alkalom nyílt egy délutáni előadáson, mikor a darabot Szamosi Elzával jótékony célra adták elő.

NYÁRAY ANTAL, életének utolsó évében.

(Amster jeto)

Nyárai megkapta a szerepet és a „stimm“-et, de bele se nézett se az egyikbe, se a másikba. Próbára eljött egyszer-kétszer, de már akkor kitűnt, hogy halvány sejtelve se volt a Blanche-fort ezredes szerepéről. Azért az előadásra eljött és vígan lépett a szinpadra. Nem tudván a szerepből egy kukkot se, megcsinálta azt a tréfát, hogy a „Hajduk hadnagya“ Blanche-fort ezredese helyett egyszerűen eljátszotta a „Koldusdiák“ Ollendorfi ezredesét. A közönség nem vette észre a turpisságot, annál inkább mi szerzők és a Nyárai partnerei. Mi azonban akkor pokoli módon mulattunk a magyar Girardin és én nem emlékszem, hogy a bécsi Girardi valaha így megtudott volna nevettetni.

Rajna Ferenc.

NYÁRAI ANTAL legjobb szerepében: Az öreg és a fiatal Casanova.

(Rozgonyi felvétele.)

Vers.

Végzetem, vedd le álarcodat
Lássam: Sorsom jövőben mit mutat;
Hogy érdemes-e cipelni keresztem
És elérem-e, amit keresem?
Enyém tesz-e egyszer, csak egyszer óh,
Álomban űzött aranyadaram,
Vagy tövises úton kergetem hiába
Nyaram:!

Abelovszky Margit.

SZÉLJEYZETEK

A Zsazsa varrodája. Fedák Sári új szerepre készül: a Czigánygrófnőt tanulja. Hogy mit jelent az, ha a Zsazsa új szerepre készül, azt elmondják ezek a száraz adatok: Fedák Sári a szó szoros értelmében hajnalban kél, kora délelőtt már a Király Színháznál van és délutáni három óráig szakadatlanul próbál. Háromkor hazasiet, hamar megebédel és már újból a színházhoz kell mennie, hogy a „János vitéz”-t eljátsza. A „János vitéz” előadása negyedtízig tart, akkor a Zsazsa kocsiba vágja magát és elmegy az Apollóba, ahol megint játszik egy

Apolló Kabare: Szép Salamon Sári. (Mátyé Gerő, Fedák Sári, Rózsahegy Kálmán)
(Labi felvétele)

óra hosszát. Es hogyan játszik. Ugy, hogy mindenkinek gyönyörűsége telik benne! . . . Mire az Apollóból hazaér, éjjel felé jár már az idő. Fedák Sári gyorsan megvacsorázik és hamarosan még egy táncleckét vesz! . . . Soha még ilyen szorgalmas primadonnája nem volt a magyar színpadnak. Róla igazán el lehet mondani, hogy éjjel-nappal dolgozik és hogy az ambíciója nem csökkent azóta, hogy első nagy sikerét aratta a színpadon. Egy színésznő, aki mindig tanul. Mert a Zsazsa akkor is tanul amikor pihen. Rengeteget olvas: magyar könyvek, német könyvek, olasz, francia és angol könyvek egész légióját láttam a minap az asztalán; csupa nagyszerű könyv, amelyeket mind elolvasott! . . . De még másra is ráér a Zsazsa. Most, hogy új szerepére készül, a „Czigánygrófnő” toalettjeit egytől-egyig maga szabja és őt kedves, fürgé ujjú varrőleány ott dolgozik a ruhákon a primadonna lakásán a primadonna személyes vezetése mellett. A toalettek terveit Czettel László iparművész rajzolta és valóban elragadóan szépek. E rajzok nyomán a primadonna maga csinálja a ruháit és én ezt nagyszerűnek találom; én el vagyok ragadtatva attól, hogy a Zsazsa új szerepének minden részletét maga csinálja . . .

Simon Marcsa. Az „Éva és a ferfiak” főpróbáján a szigorú homloku és szigorú ítéletű kritikusok megegyeztek abban, hogy Simon Marcsa kitűnő a Fánika szerepében. Már az első felvonás után konstatálták ezt s amikor véget ért a főpróba, nem restellék bevallani, hogy ez a kitűnő színész nő könyveket csalt a szemükbe és megmarkolta a szívüket. Jőmagam is azok közé tartoztam, akik nem is titokban és nem is szégyenkezve morzsolták szét azokat a könnyecsepeket, amelyek szemük szögletébe szöktek. Simon Marcsa engem is megrikatott és én úgy örültem ezeknek a könnyeknek, mint egy kedves, nagy ajándéknak. Istenkém, hiszen már tíz év óta nem sírtam a színházban; igaz, hogy azóta az életben épen elég okunk volt valamennyiünknek a sirásra. Aztán meg: Simon Marcsa — hiába is mondja őt Máriának a színház, Marcsa marad ő bizony világegyetében! — mondom: Simon Marcsa nekem régi tippem. Már akkor jó színésznőnek tartottam, amikor a Rákosi Szidi iskolájába járt. P. d.ig ez nem volt se tegnap, se tegnapelőtt; de már azt nem árulom el, hogy mikor volt, mert az ember egy bizonyos koron túl nem kérkedik a korával. Szóval: Simon Marcsa jó színész nő volt már akkor és jó színész nő volt később, amikor a kolozsvári színpadon játszott! (Ej, haj Kolozsvár! . . . Játsszik-e még valamikor magyar színpadán magyar színész nő!? . . .) Azután újra Pestre került és kis szerepben, nagy szerepben kellemes jelenség volt mindig. De most egyszerre nagyot nőtt. Akkorát, hogy egymaga betölti az egész színpadot. Akkorát, hogy figyelve lessük

a szavát, a gesztusát; kedves játékát, meleg, rokonszenves orgánumát. Ezennel mély tisztelettel megköszönöm Kardos Andornak, hogy darabot írt s abban jó szerepet juttatott Simon Marcsának. Alkalmat adott ezzel arra, hogy kritikustársaim egyszer egyetértsenek velem és egyetértsenek egymás között abban, hogy Simon Marcsa kitűnő színész! . . .

TARNAY ERNŐ, az „Éva és a férfiak” rendezője

(Labi felvétele)

HARASZTI MICI „A feleségem barátnője”
(Apolló Kabaré) (Labori felvétele)

**Kardos és Keme-
menes.** Az egyik:
színészből lett dráma-
íróvá és megírta az
„Eva és a férfiak”
című színművet. A má-
sik: színészből lett kri-
tikussá és megbírálta
egy előkelő, nagynapi-
lap hasábjain a másik-
nak a darabját. Eddig
mindig abban a hi-
szemben éltem, hogy
ujságíróból minden le-
het: képviselő, minisz-
ter, köztársaságielnök,
vagy bármi más. Most
azt látom, hogy szí-
nészből lehet minden,
még ujságíró, sőt:
drámaíró is. És itt
elsősorban le kell szö-
gezni azt, hogy Ke-
menes Lajos jó ujság-

író: élesszemű, jó meg-
figyelésű, igazmondó
riporternek is, kritikus-
nak is, publicistának
is. Kardos Andor is
oroszlánkörmököt mu-
togat első drámájá-
ban, bárha ezeket
az oroszlánkörmököt
megmanikűrözte is va-
laki. Szóval: az ujság-
írás is, a drámaíró-
dalom is nyert egy
embert; a nyereség
összesen: kettő; hogy
a színpad mennyit
vesztett azzal, hogy
Kardos és Kemenes
hátat fordítottak neki,
azt mondják meg a
direktorok . . .

(f. j.)

GÓZON GYULA
(Apolló Kabaré: Grassalkovich) (Labori felvétele)

FEDÁK SÁRI: „Szép Salamon Sári”

(Apolló Kabaré)

(Labori jelvétele)

Kisgazda vélemény a Szép Salamon Sáriról.

familiámban van egy valódi kisgazda képviselő. András bácsi, — az a becsületes neve, — mély undorral viseltetik mindenféle színi-előadás iránt és hosszas rábeszélés után sikerült csak tegnap este az Apollóba elvinni ökelmét.

Rengeteg viszontagság után elhelyezkedtünk.

Békeffy tréfáját játszották amikor bementünk. András bácsi egy kicsit nézdegélt, aztán hozzám fordult:

— Te mit ordít az a vörös? — kérdezte.

— Haragszik a feleségére — feleltem az öregnek.

— Haragszik — csodálkozott a képviselő ur — hát mér nem csapja meg?

Aztán csendesen ült és a száját kitátva hallgatott.

Gózonon sikerült összevesznem vele.

— Hogy tette a fütyülőt a szájába ez az ember? — interpellált meg az öreg.

— Nincs annak fütyülője, azt a szájával csinálja.

— Csinálja a csudát, fütyülője van annak.

— Én tudom, hogy nincs.

— Ne beszélj, mán én csak tudom, nem látsz a szemedtül.

— De András bácsi! . . .

— Ugyan mit tudtok ti városiak?

Egy kicsit nyugodton hagyott. Németh Juliska dalánál újra kezdte:

— Te, mi az a fazék ott a lábánál?

— Az . . . ? — csodálkoztam.

— A hát, bizony valami csalafintéria.

— Sugó van ott bátyám.

— No, úgy-e mondtam: hisz' az nem vicc, ha sugnak.

MÁLY GERŐ, az Apolló új műsorában

(Labori felvétele)

— Mihályi Vilcsi és Vidor Ferike nagyon tetszett az öregnek. Az előbbire „kis csirke” volt a jelző; az utóbbi műsorából a „Ceisler ur” tetszett András bá'nak.

— Bürgözdön a zsidó grájzlerost is Ceislernek híjják — jelentette ki nagy kacagás közben.

A „Grassalrovich”-ban, amikor Gózzont ismét meglátta, diadalmasan fordult hozzám:

— No látod, mos nem fityül, mer ben felejtette a masinériáját.

A műsor legutolsó száma a Zsazsa-darab. Itt aztán mindennel meg volt elégedve az öreg. Tetszett neki a tulipános láda, a muskátli. a tiszta ágy és zuhatagként bocsátotta rám a „szakszerű” megjegyzéseit.

— Te aztán ez a Rózsahegyi tényleg nem kiséged? — kérdezte.

— Nem bizony: színész az.

— Kár — sajnálkozott az öreg. Nagyokat nevetett.

— Látod, e mán döfi. Nálunk senki sem tunna így köpni. E művész... e mán igen...

Zsazsába direkt beleszeretett.

— Hogy forog a nyelve az eszemadtának. Ne hivjanak

PÁRTOS GUSZTÁV és HOMOKI PAULA

Apolló Kabaré: „Grassalkovich“

(Labori felvétele)

Andrásnak, ha nem valami közeli rokona az anyjukomnak. Így csak az ü familiájuk tud pörlekedni, Oszteg mér nem billenti meg az a Rózsahegyi?

— Nem lehet András bácsi, így van a szerep megírva — világosítottam fel az öreget.

— Há elég rosszul van, ha így van, de megcsapnám én, hogy attó kódulna.

Rózsahegyi előszedte a pipáját és köpött egyet.

— No hát nekem beszélhetsz: ez kisgazda.

— Nem.

— Hát az apja az vót. Mir gyün egy illen ember komédiásnak: lehetne ez Bürgözdön bíró is.

Mály Gerő alakításával is nagyon meg volt elégedve az öreg.

— Ippég ilyen éhenkórász, szoknya vadász volt beszállásolva hozzánk a háboruban.

Mikor Zsazsa pofonvágta Rózsahegyit, akkor egy kissé meghökkent az öreg és amint tolongtunk kifelé folyton magyarázta:

— Kár ezért a Rózsahegyiért, olyan akkurátosan köpött, aztán mégis szájon nyalta a felesége, igaz, hogy az egy nagyon kardos asszonyka, Azir, ha akar lejöhet Bürgözdre bírónak. Micsoda tehetség, hogy köp... te jószágos Isten, hogy köp.

Aztán egész uton gyakorolta magát az öreg.

élután három órakor állítottam be Gombaszögi Frida lakására. Persze én voltam az első a vendégek között. Uglátszik a kicsinyeknek nem olyan sürgös a dolog. A drága Frida éppen vaját kent az apró zsömlyécskékre és ezalatt tájékoztatott a gyermekzsúr vendégeiről.

— Tudja, nagyon szeretem a gyermekeket. Imádom őket és ha kicsinyek között vagyok, akkor magam is gyereknek képezem magam és olyan rakoncátlan vagyok, hogy a kis vendégeim talán megbotránkozva mesélik el otthon: „Milyen jössz a Fjida néni“. Nincs az a társaság, amiért az én kis pajtásaimat elcserélném. Egész nap csemegeüzletekbe telefonálok, hogy a gyermekzsúrajaim élelmiszer dolgában is megnyerjék a kicsinyek legmagasabb tetszését.

Végignézttem a gyönyörűen megterített asztalon és a dusan megrakott szendvicses-tálak tanuskodtak a háziasszony mellett. Mialatt beszélgettünk, kezdtek szállingózni a vendégek. Mindnyájan illedelmesen kezét csókoltak a „néninek“. Előírás szerint voltak öltözködve, ahogyan ezt a spanyol etikett parancsolja:

Hölgyek babykosztűmben zsebkendővel, urak matrózuhanában.

Nem telt bele egy félóra és az előbb még üres ebédlő már hangos volt a gyermekkacagástól. Hancuroztak, nevetgéltek, csipkedték egymást és a legpajkosabb, a legvidámabb, legszelesebb gyerek közöttük egy leány volt, úgy hívják, hogy Gombaszögi Frida.

Hamar el is vesztette a gyermekek előtt minden tekintélyét. Már a merészebbek egyszerűen Fricinek szólították és éppen úgy elverték „játékból“, mint a többi világoskék-szalagos kisleányokat.

Az arca kigyullt a játék hevében, a nagy művésznő, Budapest Gombaszögi Fridája, a híres „Nagyvilági nő“ egy pár

órára olyan kedves, rakoncátlan gyermek lett, hogy ha egy szigorubb mama jelen van, talán rendre is utasítja, de a felnőttek száműzettek a gyerekzsurokról, ami nagyon üdvös intézkedésnek bizonyult.

Játszottak „Buj, buj zöld ág”-at és fogót, ami szintén nagyon kellemes, kivált amikor a drága Gomba kiszámolta:

„Én vagyok én,

Te vagy te.

Ki a számár?

Én, vagy te”.

Egy kis svindlivel úgy intézte, hogy ő rá jutott a „fogó” magas tisztsége. Ami igen kellemes foglalkozás, ha szobában játszák. Játék után a felborult székek tanuskodtak róla. Mikor már mindenki elfáradt a nagy herce-hurcába, akkor kezdődött az összes jók betetőzése: az uzsonna.

Haboskávé, kuglóf, sütemények, szendvics és, aki jól viselte magát, az még külön is kapott habot. Rövid idő alatt elpusztították a nagyszerűen megrakott asztal kincseit és újra kezdődött a játék.

— Mit játszunk? kérdezte Gomba.

— Fogót — volt a felelet.

— Nem, azt már játszottunk.

— Akkor azt, hogy „Amerikából jöttünk”. Majd a Frida néni kimegy.

Frida néni kiment, majd rögtön bejött, odaállt a diszes társaság elé és elmondta mondókáját:

— Amerikából jöttünk, mesterségünk cimere: sz. j.

A gyerekek találgatták.

— Szavalni jönni?

— Nem.

— Színházat játszani!

— Ez az.

De ki győzné azt a sok kedves játékot elsorolni. A „haragszom rád”-nál egy kis fiu kijelentette Gombának:

— Haragszom rád!

— Miért?

— Mert olyan szép vagy!

Gomba nem tudott válaszolni és az apróságok elszedték a karperecét záloggyanánt, amiért aztán nagyon megkínózták, amíg megszolgálták, hogy újra visszakapja. Félábon háromszor körül kellett ugránoznia a szobát, amit nagy kacagások között meg is tett.

Már öreg délután volt, amikor véget ért a nagy céció. Minden vendég a bucsuzásnál pusztit kapott, amit felnőtt-zsurokon is jó volna meghonosítani.

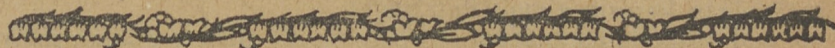
Volt egy kedves kis fiu a társaságban, aki sehogysem akart beletörödni a hazamenetelbe. A szőke pubit Lalának hívták és kijelentette:

— Én harminckét szendvicset ettem meg, nekem már ugy-
sem kell vacsora. Itt akarok maradni a Frici néninél.

A végén kizsarolt három puszit kártérítésül. A többiek
csak egyet kaptak.

Én egyet sem kaptam, ami nem igazság. Legközelebb én is
matrózruhában megyek Gombaszögihez zsorra, talán akkor
nekem is több szerencsém lesz.

A kapu előtt találkoztam a Lalával, aki akkor majszolta
a harmincharmadik szendvicset, amit a nadragzsebéből huzott elő.

Taborska asszony.

— Emlékezés egy szép belgrádi estére. —

neve, mint egy ódon gitár hangja cseng fülemben
és könnyű, kecses figurája, mint egy bepuderozott
haju porcellán baba képe tartja ébren emlékező-
semet.

Taborska asszony hatvanötéves volt, mikor
megismertem. Hosszu, fehér keze, mint egy el-
gyengült narcisz fonódott ujjaimra és én áhitattal
csókoltam meg, puhán, alig érintve ajkaimmal, hogy el ne
hervadjon.

Belgrádban, mikor egy tavaszi estén D . . . miniszterné
szalónjában teáztunk és a táboriruha zöldszíne nem volt szo-
katlan a könnyű rózsaszín bágyadt mosolygása, vagy a fekete
taft gögös gyászszíne között . . . jött Taborska asszony a
szerbek Sarah Bernhardja, az egyedülvaló tragika, aki lelkem-
ben egy pillanatig szerelmet hagyott.

Fiatal lányok, karcsu fiatal tisztok sugdostak francia
bókokat és én egy Kossovot szimbolizáló faliszőnyeg durva
vásznához tapasztottam arcomat. Némán merengtem és bágyadtan
szívtam be a májusi orgona idegtépő parfümjét és Tschajkovskyt
játszottak a zongoraszobában — messzebugó gordonka kísérettel.

— Vous etes un pen triste . . . — fordult hozzám Ta-
borska és fiatalos szája remegett a zene izgalmától. Én pedig
huszonhatévemmel szánalomraméltóan fiatalnak találtam magamat.

A zene elhalt, az ablak alatt frontról jött katonák árnyéka
surrant el, bakkancsuk kopogása a hegyes köveken, mint apró
ütések nyugtalanították agyamat.

Egy vakmerő fiatal olasz lány elkiáltotta magát: Halljuk
Taborskát! És néhány pillanat alatt a sok lengő karcsu leány-
alak körülvette a nagy színésznőt, némelyiknek selyemruhája
még az én kezemet is érintette könnyedén. Taborskát, aki
fekete botjával gyorsan tipegett át a másik szobába. Leszakított-
tam egy szál fehér rózsát abból a csokorból, amit otthagytam a
fotóján és utána mentem.

Taborska a zongora mellé állt, egyik kezét a feketefa zongorára tette, a másikkal hátamögött megtámaszkodott és egy kövér kapitány Nevin muzsikájával kísérte Taborska zengő hangját.

Rappelle-toi, quand l'aurore craintid . . . és a muzsika hangjai mintegy inkarnálják Musset ragyogó szavait a Taborska szaván keresztül.

Quand le chagrin, l'exil et les années.

Aurout flêtri ce coeur desespéré . . . szürke bánatos szemei a távolban keresik elmúlt fiatalságát.

Mozdulatlanul nézem hófehér haját, fekete ruhját, mely halkán ölelte törékeny testét.

Songe à mon triste, amour, songe à l'adieu suprême! zokogott a szó kétsébeesett ajkán és rámnézett. Számhoz emeltem a fehér rózsát és arra gondoltam, milyen lesz Páris, mikor odajuthatok. En remélhettem!

Kint egy hosszú fütty, utána puskalövés . . . mindenki megremegeti . . .

Mon coeur brisé pour toujours dormira . . . Hatvanöt-esztendejének minden gyönyöre és fájdalma volt e néhány szóban.

A kövér kapitány, mint valami Fátum kísérte zenéjével Taborskát az elmúláshoz . . .

Ecoutez dans la nuit,

Une voix, qui gemit :

Rappelle toi.

Fáradtan hajtotta hátra fejét és nyakán finom ráncokat láttam a rizsponon át. Kezei erőtlenül hullottak le és megremegették ruhája selymét.

Tapsoltak exaltáltan és Taborska könnyedén mosolygott.

Éjfél felé volt már és a rózsa elhervadt forró kezemben.

Taborska aztán egy öreg reszketős fejű professzorral szórakozott és nekem alig jutott néhány szava. A fiatal olasz lány nagyszerű illata, meg amiket mondott, egészen elfelejtette velem Taborskát és csak akkor eszméltem fel, mikor bucsuzott tőlem.

— Rappelle-toi, fordult hozzám, miközben kezét nyujtotta és majdnem észrevétlenül az olasz lányra mosolygott . . .

Most bizonyára újra tapsolnak a szerbek Taborskának és kapja a sok virágot a belgrádi Théâtre Nationale-ban, talán nem is gondol arra, hogy Budapesten áhitattal vetik nevét papírra egy gyönyörű este emlékére.

Imre Sándor.

Pisszegtek a Nemzetiben

— A „Vándorszinészek“-ről —

o, nem kell megijedni, nem most történt, már az öreg nagyanyókák sem emlékeznek rá. Régen történt, a „Vándorszinészek“ első előadásán, ezernyolcszáznegyvenöt augusztus tizenhatodikán. Napjainkban már nagyon ritka dolog, hogy a közönség egy darab bemutatóját taps helyett pisszegéssel fogadja, ma talán elnézőbb a publikum, hej, de akkor egészen más volt az Egressy Gábor korában.

A „Vándorszinészek“ nem azért bukott meg, mert gyengébb mű, mint Szigligeti más nagysikerű darabjai, hanem, mert az akkor élő írók, színészek, színésznők egyrésze a darab alakjaiban magukra ismertek és bántotta őket Szigligeti kissé szigorú jellemfestése.

Talán nem érdektelen, ha a „Vándorszinészek“ első szereposztását közöljük. Ott találtuk meg a Nemzeti Színház könyvtárában egy vastag, elsárgult füzetben feljegyezve. Az eredeti színlap, sajnos, elveszett, sem a Nemzeti Színházban, sem a Nemzeti Múzeumban nem található. Így csak a régi feljegyzés után mehetünk. Ime:

VÁNDORSZINÉSZEK

Eredeti vigjáték 3 felvonásban, írta Szigligeti. A tudós társaság által 100 arannyal jutalmazott pályamű.

Igazfi, a „Nap“ című lap szerkesztője	Tóth József
Sunnyi, a „Hold“ című lap szerkesztője	Szigeti József
Erger, a „Nap“ levelezője	Kecskés
Szenneyi, a „Hold“ levelezője	Hubenay Ferenc
Kék, vándorszinész társ. igazgatója	Szilágyi P.
Bájfalvi (igaz néven Szénási) rendező	Egressy Gábor
Szénási	Szentpéteri
Téglási	Udvari
Téglásiné	Laborfalvi Róza
Durcás } költők	László
Zöldmezei }	Egressy Béni
Fecseginé	Kovácsné
Vári	a társulat Szárfi
Váriné	tagjai Szathmáriné
Szendei Julia	Eder L.
Jolán, Fecseginé leánya	Komlosi J.

1845. augusztus 16-án

Tóth József fellépte, Egressy Gábor javára.

A színészek régen meghaltak, a gyermekeik is elköltöztek

már az élők világából és nincs senki, aki most, amikor a Nemzeti Színház feleleveníti a „Vándorszínészek”-et beszélni tudna az első és utolsó előadásról.

Foszladozó régi ujságokhoz kell folyamodnunk, hogy egyet-mást megtudjunk a darabról.

Az „Életképek” 1845. évi augusztus 23-iki száma így ír a „Vándorszínészek”-ről: „... mivel előre híresztelték, hogy az a színészi életet olly szigorun ostorozza, miszerint a nemzeti színház tagjai annak előadásától — önmaguk iránti gyöngéd kiméletből — vonakodának:...”

Milyen különös, elmúlt levendulaillatu világ volt az, amikor a színészek azért nem akartak egy szerepet elvállalni, mert saját magukat kellett volna lekopirozni. Elképzelhetjük, hogy milyen előadást produkáltak aztán, hogy a közönség „... tap-sok ellen pisszegéssel vívott”.

Ugy látszik, a botrány szagára már akkor is telt házak gyűltek össze, mert, amint az „Életképek”-ben olvassuk: „a nézők olly nagy számmal voltak, hogy földszint mozogni is alig lehetett...” alább viszont arról értesülök, hogy „... a közönség azonban, az irodalmi botrányok elleni izgatás dacára és Egressy Gábor ur nagyszerű törekvése a’ kritika lesujtására tökéletes fiaskot csinált...”

A „Honderü” szintén lerántja a darabot, szerinte „A Vándorszínészek” nagyon kétes sikerrel csusztak át a színen mult szombaton; a vélemények felőle kissé megoszoltanak. Mi, tudva, hogy a darab 100 aranyat nyert, nem köténk nagy reményeket hozzá s így kevésbbé csalódánk...”

Szóval már akkor sem volt valami nagy tekintélye „a tudós társaság 100 aranyának”.

Kossuth Lajos „Pesti Hírlap”-ja 1845. augusztus 21-én így emlékszik meg Szigligeti „Vándorszínészek”-éről: „... meglátogatván színházunkat estei Ferdinand herceg, teljes kivilágítás mellett temettünk el egy kikialtott szindarabot...” Alább így ír: „Szigligeti „Vándorszínészei” valának a’ deszkákon. Némelly urak az igaz, hogy meglepőleg természetesen játszottak, azonban halál ellen nincs orvosság. Béke hamvaira.”

Igy intézték el annak idején Szigligeti darabját.

Az 1920. március 18-i reprizen Laborfalvi Róza szerepét Cs. Aczél Ilona, Szigeti József szerepét Kürthy György, Egressy Gábor szerepét Kiss Ferenc játsszák, akik majd megmutatják, hogy mennyi rosszakarat, kicsinyes intrika, személyes torzsalkodás voltak a „Vándorszínészek” bukásának okai.

Ma már senki sem él a bemutató közönsége közül és, ha most, háromnegyed század mulva a darab sikert ér el az új közönség előtt, ne feledkezzünk meg Szigligetiről, akinek akkor 1845. év augusztus 16-án egy csufos bukást kellett elszenvednie némely kritikus rosszakarata miatt.

László Aladár.

ifjabb Mosolygó Antal meghalt. Kórista volt valamikor az Operánál, mindenki ismerte és ő is ismert mindenkit, a kedves Mosolygó bácsi. Többé nem látjuk foltos redingote-jában végig sétálni az Andrássy-uton, többé nem énekl el a Hugonottákat, nem pumpol meg senkit, nem vásároltat jegyeket a legközelebbi jubileumára. Meghalt. Szenvedélye volt a komédiázás, szegény embernek született, szegényen ment el, nem jelentek meg cilinderes küldöttségek a ravatalánál és én mégis úgy érzem, hogy kötelességünk néhány sorral elbusuzni ifjabb Mosolygó Antaltól.

Kardalos volt az Operánál, valamikor régen és arról volt nevezetes, hogy a Hugonottákat elejétől végig tudta. Boldog volt, ha valakit, ha valami érdemesebb embert elfoghatott, akinek kedvenc operáját elfújhatta. Aztán otthagyta az operát és forró nyári napokon magára öltötte lehetetlen szabású ferencjózsefét, összejárta a falvakat, városokat, tárgyalt korcsmárosokkal, szállodásokkal, pajtatulajdonosokkal és a sok titokzatos beszélgetésnek mindig egy-egy vasárnapi előadás lett a vége, amelyre *„semmi költséget nem kímélve sikerült ifj. Mosolygó Antalt, a magyar királyi Opera v. tagját megnyerni.”*

Mosolygó bácsi volt az ilyen előadások léleke. Ő volt a direktor, rendező, ügyelő, sugó, pénztáros, plakátragasztó, színész és tudja isten még mi minden. Persze, az öreg kórista, tudta, hogy mivel lehet a közönséget főzni s mindig gondoskodott valami jubeliúmáról, aminek hangoztatásával könnyebben sikerült a husz krajcáros zsölléket eladni. Rossz máju emberek beszélnek, hogy alig van vidék, ahol Mosolygó bácsi meg nem ünnepelte az ő harmincéves színészi jubeliúmat. Sőt megtörtént, hogy egyik helyen a negyven éves születésnapja alkalmából rendezett „diszeloadás“-t; a másik vasárnap pedig, valamelyik szomszéd faluban már az ötvenedik születésnapját ünnepelte. De azért senki sem vetette a szemére, sőt örültek neki a jó vidékiek, ha Mosolygó bácsi, kalendáriumának valami új jubeliúm trükkjével, ellátogatott hozzájuk.

A nagy színpadon nem érezte magát otthon, az ő hazája a falusi pajta, deszkából összeeszkábált, recsegő podiuma volt,

ahol az előadás végeztével megfelelő számú sörök és rengeteg tormás virsli kíséretében, nagyuri göggel beszélt az áhitatosan haligató vidékieknek a művészetről.

Sok, kedves adomát beszélnek róla, sok viccet csinált az életben, mókás öreg ember volt az ifjabb Mosolygó Antal és ha a sok tréfa eszünkbe jut, szinte nem is akarjuk elhinni, hogy a tréfák mestere meghalt.

Istenem, tavaszodik, jön a nyár és talán valahol Perjámoson a korcsmáros már nézegeti is az öreg komédiás deszkapódiumát, talán már szedi le a pókhálókat, hogyha Mosolygó bácsi nyáron beállít, rendben legyen minden.

És az öreg komédiás nem megy többé Perjámosra. Megcsinálta élete legrosszabb viccét: meghalt.

(l. a.)

Utazás a Revü Színház öltözői körül.

„Pünkösdi rózsa” már tul van az ötvenedik előadáson — és szépen közeledik a százas jubileum felé, de a színház híres nagyban próbálja a következő ujdonságot, *Szomory Emil és Stephanidesz Károly* új operettjét is. Ez a darab fogja kitölteni a tavaszi szezont, amely után bezárják a szerecsenutcai kis színházat és átépítik nagy operett-színházzá. Az igazgatóságnál lévő átépítési tervek arról tanuskodnak, hogy jövőre a „Revü Színház” egyik legszebb operettszínházunk lesz.

A nézőtér most minden este tarkállik a bakfisoktól, akik elzarándokolnak kedves költőjük — *Farkas Imre* darabjához. Néha egy-egy autogrammkérő is megjelenik. Galetta mindenkinek örömmel ad autogrammot, Tompa azzal védekezik, hogy nem tud írni, Gallai pedig azzal utasítja el őket, hogy amikor a nagy „G”-t tanulták, hiányzott az iskolából és így nem tudja leírni a nevét.

Wertheimer Elemér igazgatóhoz is odament multkor egy elszánt kis lány.

— Autogrammot kérek!

— Én nem vagyok színész! — És nem adott.

A kis lány tovább ment *Bródy István*hoz.

— Én nem vagyok színész, — mondta *Bródy*.

A kis lány majdnem sirva fakadt.

— Hát akkor ki színész itten? — kérdezte kétségbeesetten.

A színház primadonnái között teljes az egyetértés. *Péchy Erzsit*, aki primadonna létére olyan szerény és egyszerű, mirtha nem is ő volna a híres *Péchy Erzsit*, kivétel nélkül a rajongásig szereti valamennyien és *Magaziner Erzsit* sem haragszik senkire, sőt *Balogh Böske* is, mióta visszatért a Revü Színházhoz, úgy tesz, mintha mindenkit szeretne. A kis primadonna-csaták véget értek, hiszen a harminc éves háború is egyszer befejeződött, hogyne fejeződött volna be a Revü Színházi primadonna-háború is.

Minden este a „Pünkösdi rózsa” és minden vasárnap délután a „Gésák”. És minden ötpercben lehallatszik a taps az öltözők folyosójára, ahol a tréfák, ötletek kergetik egymást.

Igy folyik az élet a Revü Színház öltözőiben. Mindig vidáman és jókedvűen, mert lehet-e nem jókedvűnek lenni, amikor minduntalan lehallatszik a nézőtérrel a leghangosabb taps.

A MOVE. a Várszínházban.

OVE!... Magyar társadalomnak egyik legrokonszenvesebb és legerőteljesebb tömörülése a *Magyar Országos Véderő Egyesület*, amely a forradalom vészes korában elsőnek merte fölemelni a nemzet hadi dicsőségének sárbahuzott zászlóját, s amely a vörös-uralom bukása után gyönyörű reneszanszban sugározta ki az acélos férfi-lelkek és a szelid női-szívek fényét és melegét szerte az országban. A MOVE. mindenütt előljárt, ahol a nemzeti ujjáébredés alkotni és dolgozni akart s most is, amikor a messze Szibériában synylődő magyar hadifoglyok megváltásának ideje elérkezett, — elsőnek siet a segítségükre. Egy felejthetetlenül ragyogó, külsőségeiben meghapó és művészi produkciókban gazdag estélyre gyűjtötte össze a *Várszínházban* Budapest előkelő társaságát.

Az intim kis udvari színház fényes keretet adott az estélynek, amely

egyébként is nevezetes napot tetőzött be: az új ideiglenes államfő hivatalbalépésének első napját. *Horthy Miklós* kormányzót hétfőn délelőtt választotta meg a nemzetgyűlés és ünnepelte esküje után világrahangzó éljen riadalommal. Este pedig a *Várszínház* fénybeborult nézőteréről riadó harsonák között a magyar társadalom vezető köreinek hódoló üdvözlése szállt a kormányzó elé.

Horthy Miklóst, aki az udvari páholy külön lépcsőjén vonult be családjával és szárnysegédjével *Magasházy László* kapitánnyal, a műegyetemi karhatalom daliás sorfala fogadta és amikor megjelent a páholy nyílásában percekig tartó lekes óváció, taps és éljenzés köszöntötte.

A közönség megilletődötten hallgatta a magyar vitézség dicséretét és a *Horthy katonája* dicsőségének büszke hirdetőjét:

TAPOLCZAI YOYÓ
a Várszínház új tagja

... A zászló lehanyatlott ... kálváriára léptünk
S láttatok: felvörösölt idegen lobogó.
Vad tort ülték felettünk idegen jövevények
Uralkodott a rossz és menekült a jó.
Legjobbaink kidőltek, bujdosunk, átkozódtunk.
Gyásszal takarta gyászunk az éj s a rengeteg.
De hallga, — magyar ének zendül Pannoniában
És csillag gyul az égen fehér Szeged felett.
Magyar csillag, magyar dal! Felsir a bujdosó
S fojtó gyász után itágul ifju melle:
A zászló lehanyatlott, de lett, ki megragadja
S porból, vörös szeméből szüztisztán felemelje.
Volt még termő erőd Aljöld és szép Dunántúl,
Ott, ott szökkent sudárba reményünk májusfája,
Igéret, szent, csoda, tüzes tavaszi hős:
Kormányzó Horthy Miklós sastollas katonája.

Percekig tartott a taps e sorok után és a kormányzót szünni nem akaró éljenzés köszöntötte.

Az előadást *Odry Árpád* nagyhatásu szavata vezette be, aki *Endrődi Bélának*, a kiváló fiatal poétának gyönyörü magyar prologusát mondta el: a csodaszarvas uj regéjét, amelyben a legendás agancsos most nem uj hazába vezeti az orosz síkságokon a magyarokat, hanem az ezeréves régi szent hazába hozza vissza messze Szibériából szenvedő véreinket.

Endrődi Béla nemes költészetét, tökéletes versművészetét hozta az estély minden száma. *Ellsner Fanny* estéjének gyönyörü sorait *Cs. Alszeghy Irma* mondta el *Tarnay* *Aajos* gyönyörü zongorakisérete mellett, a táncokat *Váikay Eszter*, *Hoór Hajnal*, *Márfy Judit*, *Ajkay Bella*, *Gecső Sándorné*, *Blaschkovith Márta* és *Steller Mária* táncolták bájosan és sok művészettel. *Koós Éva* és *Pálffy Dénes* menüetje a legfinomabb táncprodukciók egyike volt, de még náluk is nagyobb sikert aratott *Endrődi Béláné Jeszenszky Dóra*, aki a régi porcellánokkal vetekedő fehérségben és gracióztatásban a rokokó minden báját a szinpadra varázsolta egy felejthetetlenül kecses és elragadó gavotteban. *Kálmán Sári*, *Radics Béla* szépen szóló hegedűje mellett kurucdalokat énekelt és különösen a *Kacsóh Pongrácz* — *Endrődi Sándor* „*Alvó tábor*” című dalával ragadta el a közönséget. A kurucokat *Ghiczey György*, *Kövess Lóthár*, *Marton Béla*, *Marsovsky György* és *Steller Sándor* adták. A magyar katona élőkép sorozatában *Jászai Mari* mondta a verseket és *Endrődi régi* veretű magyar lendületű sorai azzal a csodálatos zengéssel szólaltak meg a nagyszony ajkán. ahogy csak ő, *Nemzeti Színházunknak* és *nemzeti színművészetünknek* legnagyobb herőinája tud beszélni. A magyar katonákat *Pethes Miklós*, *Marton Béla*, *Németh Erzsébet*, *Steller Sándor*, *Tóokos Gyula*, *Kövess Lóthár*, *Kolozsváry Miklósné* (mint ragyogó testőr), *Orczy Mária*, *Ghiczey György* mutatták be. *Endrődi Béláné* itt mint 48-as kisdobos szerepelt nagyon kedvesen és megkapó elevenességgel. A jelenet végén a festőien gyönyörü *Cséri Sári* — *Hungária körül csoportosult az élőkép*, amelyben még *Pekár Emma*, *Jurka Mária*, *Radissich Marietta*, *Radissich Aliz* és *Horváth Boriska* szerepelt.

Végül *Thurzó Imre lakodalma* címmel táncos némajelenet következett, amelynek érdekes prologját egy udvari bolond képében a nagyszerű *Sugár Károly*, a *Nemzeti Színház* fiatal karakter színésze mondta. *Thurzót Tóokos Gyula* játszotta, aki a nevezetes nászt ülő püspök érdekes alakját tökéletesen hozta a szinpadra. *Thurzó menyasszonyát Unger Tiborné* a *MOVE*. női szakosztályának elnöknője játszotta nemes méltósággal és megkapó bájjal. *Lóczy Baba* és *Bolváry Géza* magyar szőlője, *Hudovernig Nusi* és *Horváth Boldizsár* vánkoss-tánca és a kis *Kemény Melinda* bárónő palotása voltak legkedvesebb produkciói ennek a számnak.

Az est rendezéséért elsősorban *Gömbös Gyulának* a *MOVE*. elnökének, *Unger Tibornének*, *Kolozsváry Miklósnének*, *Steller Antalnének* és *Endrődi Bélának* tartozik hálával a közönség.

— hó.

Magyar operettmuzsika

— A „Cigánygrófnő“ próbáiról —

udjuk régen, hogy van magyar operettmuzsika, hiszen zeneszerzőink világsikerei tanuskodnak erről, csak éppen az a baj, hogy ez az operettmuzsika semmiben sem különbözik a német, osztrák vagy angol operettmuzsikától. Az operettzene valamiképen uniformist kapott és ez nagy hiba, mert régi szabály, hogy minden nép művészetének az ad értéket a külföld előtt, ha abban az illető nép egyéni karaktere is bebefoglaltatik. És szerintünk az ilyenek nagyobb sikere van a külföldön, minthogy minden specialitásnak nagyobb az értéke, mint az uniformizált művészetnek.

Mindezt azért írjuk ide, mert legközelebb megismerkedik a közönség egy olyan magyar operettmuzsikával, amely igazi magyar muzsika és mégis versenyezhet a nemzetközi operettmuzsikával. Sőt szerintünk éppen ezért versenyezhet eredményesen. Mert Vincze Zsigmondnak, a Királyszínház kitűnő karnagyának operettje, „A cigánygrófnő“, amelyből nagyban folynak a próbák a Királyszínházban, igazi, tiszta magyar operett. Vincze Zsigmond már a „Tilos a csók“ és „A limonádé ezredes“ című operettjeiben is beigazolta, hogy nemcsak karmesternek, hanem zeneszerzőnek is a legjobbak közül való és most, hogy egyszer-kétszer benéztünk a Királyszínház próbáira, olyan komoly sikert jósolhatunk „A cigánygrófnő“-nak is, amely siker vetekedni fog bármilyen nemzetközinek szánt operett sikerével.

Martos Ferenc írta „A cigánygrófnő“ ötletes, kerek és jól felépített szövegkönyvét, a főszerepet pedig Fedák Sári fogja játszani, aki művészetének tetőpontján egyéni ambíciójának tekintí, hogy csakis magyar szerzők operettjeiben játszó és azokat vigye sikerre. Rátkay Márton, Lábass Juci, Nádor Jenő fogják a darab többi nagyobb szerepeit játszani.

A próbák alatt beszélgettünk néhány perczig Fedák Sárival. A nagy Zsazsa fehér ingbluzban, hosszúra kötött fűs nyakkendőben, kipirultan jött le a színpadról, táncot próbáltak és kissé bágyadtan ült le egy székre.

— Nagyon sokat várok ettől a szereptől és általában az egész darabtól — mondta. — Mikor elhatároztam, hogy visszatérek az operetthez, azt is eltökéltem, hogy csakis a legjobb magyar operetteket fogom eljátszani. Szinte programmul tűztem ezt magam elé. A „János vitéz“ után „A cigánygrófnő“ ennek a programnak a második pontja.

A „János vitéz“ napról-napra megújuló sikerének dacára a Királyszínház már kitűzte „A cigánygrófnő“ bemutató előadásának napját. Március 12-én lesz az új magyar operettnek várva-várt bemutató előadása.

Bayor Gizi a Belvárosi Színházban

A „Gyermektragédia” próbái.

Érdekes vendége van mostanában a Belvárosi Színháznak. Bayor Gizi próbálja délelőttönként Schönherr „Gyermektragédiájának” egyetlen női szerepét.

A dráma egy kis tiroli faluban játszódik, ahol három gyermek, két fiu és egy leány élnek egy lombos erdő mélyén ifjúságukat. De milyen ifjúság ez? Nem a gondtalan mulatozás, a vidám játékok kedves ifjúsága, hanem a koraérett gyermekek sötétben tapogatózó, a valóságot sejtő, de semmi biztosat sem tudó neuraszténias ide-oda kapkodása, ami egy sötét tragédia gyilkos cselekményében robban ki.

A gyermekek anyja esténként gyertyát gyújt az ablakban, mint mondja Mária tiszteletére. Jó gyermekek, tehát elhiszik, amit az anyjuk mond és csak később, amikor a gyertya-gyújtás már nagyon gyakran ismétlődik, kezd az idősebb fiu gyanakodni.

Egy tiszta gyermekléleknek rettenetes meghasonlása az, amikor az idősebb fiu, szinte rajtakapja magát, hogy az anyjára gyanakszik. Közli a kisebbik fiuval a tapasztalatait, aki megbotráncozva tudja meg, hogy édesanyja nem az ő vézna, beteg testéért könyörög Máriának, hanem a szeretőjének ad jelt és a Máriához szálló könyörgések nem a beteg fiu meggyógyulásáról szólnak, hanem bűnös pásztorórák hőiséért imádkoznak.

Az asszony hazudott. Az anya hazudott és ez egyszerre lerombolja a gyermeklelkek szent szeretetét: meggyűlölik az anyjukat. Ezt csak Schönherr tudta megírni, ilyen kényes témához csak a „Nöstényördög” szerzőjének van mersze hozzányulni.

Gyönyörűen megírt jelenet az, amikor a nagyobbik fiu a töltött pisztollyal kezében észre veszi, hogy a keze remeg és nincs ereje gyilkolni. Már reszketnek a térdei, érzi az izmaiban a bizonytalanságot, akkor előtör a tüdőbeteg vézna kis fiu, aki erre a rettenetes cselekedetre egy fejjel megnagyobbodik, egészséges lesz, egy pillanatra erős lesz — és öl. Megöli az anyja szeretőjét, azután ő is meghal.

Az idősebb fiu rémülten, elcsukló hangon ordítja az erdőbe:
— Anyám!

A fák visszaverik a kiáltást és a függöny lehull. Ennyi az egész.

A Belvárosi Színházban Bayor Gizi, Pethő Attila és Dénes György tanulják nagy buzgalommal a három nagyszerű szerepet. Különösen Pethő munkája lesz nagyon súlyos, akinek Schildkraut József után kell megmutatni, hogy mit tud. A darabot Dr. Bárdos Artur rendezi, aki sok türelemmel és nagy hozzáértéssel segíti a színészeket nehéz szerepükben.

A SZELMALOM

Békeffi Irófája az Apollóban

Személyek:

Az államtitkár . .	Békeffy László
A fogalmazó . . .	Szentiványi Béla
A titkár	Pártos Gusztáv
Szolga	Barna József
I. szónok	} Ujvári Lajos
II. szónok	
III. szónok	

S z i n :

(Az államtitkár szobája. Hivatalnoki eleganciával berendezett szoba.)

SZOLGA: (Berohan és sietve szed mindent rendbe az államtitkár asztalán.)

FOGALMAZÓ: (Bejön kezében egy halom aktával, keresgél az asztalon.)

Mondja kérem az államtitkár ur még nincs itt? (Az óráját nézi.) Lekésünk a jelentéssel. Ha tudtam volna már tegnap aláíratam volna a jelentést.

SZOLGA: Az államtitkár ur azonnal itt lesz, tekintve, hogy ma délelőtt jönnek a küldöttségek tisztelegni az államtitkár ur előtt, mint a 78-ik kerület képviselőjelöltjénél.

FOGALMAZÓ: Délelőtt jönnek a küldöttségek? Akkor rögtön itt kell lenni a méltóságos urnak.

TITKÁR: (Berohan a szobába, körülnéz minden rendben van-e, egyikét széket megigazít.) Jó napot, jó napot fogalmazó ur. (A szolgálhoz) István minden rendben van?

SZOLGA: Igenis.

FOGALMAZÓ: Egy jelentést kellene még aláírni.

TITKÁR: Nem fontos most az a jelentés. A méltóságos urnak más dolga lesz ma délelőtt a küldöttségek jönnek. Beszéddek, az államtitkár ur beszédei és minden egyéb.

FOGALMAZÓ: Szabad kérdezni titkár ur, a méltóságos ur milyen programmal lép fel?

TITKÁR: Hát milyennel léphetne fel? Az egyesült koncentrációs rekontra

párt programjával. Fennen fogja hirdetni a rekontracentrációs demokratív függetlenségi egyesült elveket.

SZOLGA: *(Közben az ajtóhoz ment és hallgatódzott, most hirtelen visszahuzza az ajtót.)* Jön az államtitkár ur. *(A titkár és a fogalmazó feszes tartásba vágják magukat.)*

ÁLLAMTITKÁR: *(Belép.)* Jó napot jó napot urak.

MIND: Alázatosszolgája jó reggelt kívánunk méltóságos uram. *(Szolga és fogalmazó el.)*

TITKÁR: Van szerencsém méltóságodat elsőnek üdvözölni a mai nagyjelentőségű nap alkalmával, amely napon kerületének küldöttségei előtt élőszóval is tolmácsolni fogja magas politikai hitvallását.

ÁLLAMTITKÁR: Na igen, hát ami azt illeti, na igen. Hát istenem multán, aztán miegymás és ami azt illeti a hazának szüksége van egy ilyen régi józan eszű és mérsékelt emberre mint szerénységem. *(Sugva a titkárhoz)* remélem a nyolc év előtti panamát már elfelejtették az emberek?

TITKÁR: *(Sugva.)* Hogyne, hogyne. *(Fenn.)* Már előre epedve várom a magas szárnyalású politikai slágvortokat, melyeket méltóságod kegyes lesz a küldöttségek előtt elmondani. Méltóságod talán már el is készült beszédével? Vagy rögtönözni fog méltóztatni? Már előre is boldog remegés fog el, ha rá gondolkodok, hogy méltóságod mindegyik küldöttség előtt más és más ragyogó beszédben fogja kifejtetni politikai nézeteit.

ÁLLAMTITKÁR: Nahát én azt hiszem ez nem is fontos, csekély szónoki tehetségemről már ugyebár a külföldi lapok is, hogy úgy mondjam megemlékeztek, sőt ha ugyebár úgy vesszük hiszen ez részben természetes, na nem?

SZOLGA: *(Belép.)* Méltóságos államtitkár ur egy küldöttség óhajt tisztelegni.

ÁLLAMTITKÁR: *(Kegyesen int.)* Jöhetnek.

(Szolga el. A küldöttség, mely három tagból áll, belép és egyikük beszélni kezd.)

SZÓNOK: Méltóságos urunk, általunk felette nagyrabecsült államtitkár ur. Mint a 78-ik kerületi a yrajárók ipartestületének deputációja, illetve szavazó polgárai, eljöttünk, hogy hódolatunkat és rajongásunkat méltóságos urunk felette nagyrabecsült lábai elé lerakjuk. Meg vagyunk róla győződve, hogy méltóságod az a férfiú, aki a legméltóbban képviselheti úgy a kerület polgárainak hangulatát, valamint legbelsőbb politikai érzéseinek megnyilatkozását. Éljen! *(Mindnyájan éljeneznek.)*

ÁLLAMTITKÁR: Igen tisztelt, hogy úgy mondjam választópolgárok. Ma amikor a helyzet válságos, hogy határozottan kijelentessem válságos a helyzet. A politikai élet ma nem egyéb, mint egy izé, hogy is nevezzem csak, egy csatorna, amelyben piszkos áradatban kavargó a sok mocsok és egyéb minden. Ebbe a csatornába mi vagyunk hivatva erős kézzel belenyulni és kipucolni ezt a, hogy úgy mondjam csatornát. *(Szünet, nagyokat fúj és izzad.)* Mert igen tisztelt választópolgárok, az én politikám nem egy ide-oda forgatható szélmalom, ami folyton csak forog és csak forog és csak akkor forog, ha kedvező szél fúj neki, mert az én politikám az egy olyan szélmalom, amely akkor is forog, ha nem fúj a szél. Röviden ezt akartam önöknek mondani, köszönve az ön bizalmukat, törhetetlen ragaszkodásukat és igen. *(Mindnyájan éljeneznek, a küldöttség elvonul.)*

TITKÁR: Nahát ez szenzációs volt méltóságos uram. Hogyan méltóztatott ilyen ragyogó mondatokat itt csak így egyszerre kigondolni?

ÁLLAMTITKÁR: Nahát igen, hát ez már csak mégis úgy jön.

TITKÁR: Nagy szenzáció, ezek a frappáns hasonlatok. Csak nekem úgy tűnik fel, mintha már hallottam volna ezt valahol.

ÁLLAMTITKÁR: Nahát igen, az itt elhangzott szavaim, hogy úgy mondjam egy kis kivonata annak a nagyarányu programbeszédnek, amelyet kiváló elődöm Balázsfalvy államtitkár ur a multkori választáson elmondott.

TITKÁR: Az nem is fontos méltóságos uram, a fontos az, hogy a választók el voltak ragadtatva és tisztára meg vannak főzve méltóságos uram.

ÁLLAMTITKÁR: Nahát igen, én is azt hiszem, hogy eléggé hatásos volt.

FOGALMAZÓ: (Belép.) Méltóságos uram egy újabb küldöttség. (El)
(A küldöttség belép, ugyanugy mint az előbb.)

SZÓNOK: Méltóságos urunk, kerületünk képviselőjelöltje és politikai hitvallásunk nagyrabecsült vezére. Eljöttünk méltóságod magas színe elé mint a 78-ik kerületi karbidfogyasztók egyesülete, hogy hódolatunk jeléül szeretetünket és ragaszkodásunkat tolmácsoljuk. Ez alkalomból engedtessek meg annak a kijelentése, hogy méltóságos urunk jelöltsége mellett minden akadályon keresztül hiven kitartunk. Dacára az intrikáknak, dacára a rágal-maknak...

ÁLLAMTITKÁR: (Sugva a titkárhoz.) Ezek tudnak a panamáról.

TITKÁR: (Sugva.

Ki van zárva.

SZÓNOK: És dacára az ellenjelölt erőlködéseinek mi tántoríthatatlanul követjük méltóságod magasan lobogó zászlaját. Éljen. (Mind éljeneznek.)

ÁLLAMTITKÁR: Mélyen tisztelt karbidfogyasztó egyesület. Én, hogy úgy mondjam, mélyen még vagyok hatva őszinte és igaz szavaik következtében. Köszönöm az önök ragaszkodását és bizalmát, melyet nem fogok soha elfelejteni. A mai politika élet, hogy ugymondjam nem egyéb ma, mint egy csatorna, amelyben mindenféle piszok kavarg. Nekünk kell belenyulni ebbe a csatornába erős kézzel és hogy úgy mond-

BÉKEFFY LÁSZLÓ és PÁRTOS GUSZTÁV
Államtitkár és a titkár (Apolló) (Labori felvétele)

jam ezt a csatornát nekünk kell kipucolni. Mert az én politikám igen tisztelt választópolgárok nem egy ide-oda forgatható szélmalom, ami folyton csak forog és csak forog és csak akkor forog, ha kedvező szél fuj neki, mert az én politikám az egy olyan szélmalom, amely akkor is forog, ha nem fuj a szél. *(Mindnyájan éljeneknek, majd a küldöttség eltávozik.)*

TITKÁR: Bravo, méltóságos uram, bravo. Csak ha meg tetszik engedni, vagy ha nem tévedek helyenként ugyanazt méltóztatott mondani, mint az előbb.

ÁLLAMTITKÁR: Nahát ez nem fontos, ezek az emberek ígyis-ugyis meg vannak hatva és különben sem fontos az, hogy mit beszél az ember, az a fontos, amit a szavaink csak sejtetni engednek.

TITKÁR: Hát én nem mondom, feltétlenül meg vagyok róla győződve, hogy méltóságod szavai szállóigeként fognak elterjedni. Főleg ez a hasonlat a csatornával, ez nagyszerű.

ÁLLAMTITKÁR: Nahát ami a csatornát illeti, abba biztos vagyok, hogy ezzel nagy sikerem lesz.

TITKÁR: Na és az a belenyulás, az egyenesen fényes.

FOGALMAZÓ: *(Belép.)* Méltóságos uram, egy újabb küldöttség. *(El.)*
(A küldöttség belép.)

SZÓNOK: Méltóságos urunk, szeretve tisztelt képviselőjelöltünk, korrektségben finomra őszült államtitkár ur! Nem akarok a már taposra laposott, illetve laposra taposott üdvözlő beszédek frázisába kezdeni. Saját szavainkkal élünk, amikor azt mondjuk, hogy méltóságos urunk mindig lelki pásztorunk volt. Mi itt, mint a 78-ik kerületi csolnakkölcsönző zsűri-bizottság vezető férfiai azon reményünknek adunk kifejezést, hogy amilyen rajongással mi csüngedeztünk méltóságos urunkon, ugyanolyan rajongással méltóztatik méltóságodnak is csüngedezni a mi-kerületünk ragaszkodásán. Éljen a mi szeretve tisztelt méltóságos képviselőjelöltünk. *(Mindnyájan éljeneknek.)*

ÁLLAMTITKÁR: *(Fujva és fáradtan, keresi a szavakat, akadozik.)*

Hát mélyen tisztelt csolnakszűri, ugyis mint kölcsönző-bizottság! Nagyon sajnálom, hogy önöknek sem tudok mást mondani, mint amiket az előbbi küldöttségnek kegyes voltam tolmácsolni, mert a helyzet ma épp olyan válságos, mint amilyen annak idején volt az ágyarájáróknál és a karbidfogyasztó-egyesületnél, *(Kis szünet után nagy erővel kivágja)* mert ha kő-kőön nem marad is ebben az országban, ha beleszakadunk is és ha a nehéz frász ki is tör bennünket, akkor is bele kell nyulni abba a csatornába, amely minden piszokkal és mocsokkal jelenleg politikai életünk lényegét képezi. Mert az én politikám nem egy ide-oda forgatható szélmalom, ami csak forog, csak forog, ha kedvező szél fuj neki, mert az én politikám egy olyan szélmalom az istenit neki, ami akkor is forog, ha teszem azt nem fuj az a szél. Uraim a viszontlátásra, még egyszer nagyon köszönöm a bizalmukat. *(Mindnyájan éljenve el.)*

TITKÁR: Bocsánatot kérek méltóságos uram, ez borzasztó kérem, ebből valami baj lehet, hiszen méltóságod, bocsánatot kérek, de megint ugyanazt tetszett mondani.

ÁLLAMTITKÁR: Miért, talán önnek nem tetszik?

TITKÁR: *(Ijedten)* De nagyon is tetszik kérem alázattal, nagyon is tetszik, bocsánat.

ÁLLAMTITKÁR: Hiszen ez a csatorna és ez a szélmalom ez közmondás lesz az emberek körében.

TITKÁR: Méltóságodnak teljesen igaza van. Én már azt is gondoltam, hogy a választási plakátot is erre az ötletre kell megcsináltatni.

ÁLLAMTITKÁR: Hogyan gondolja?

TITKÁR: Ugy gondolom, hogy teszem azt van egy óriási plakát, melynek jobboldalán van egy csatorna, a baloldalán pedig egy szélmalom és méltóságos uram a közepén áll, az egyik kezével könyökig belenyul a csatornába és kavarja, a másik kezével pedig forgatja a szélmalmot.

ÁLLAMTITKÁR: Nagyon jó, nagyon jó, csak azt nem tartom helyesnek, hogy a plakáton forog a szélmalom.

TITKÁR: Éppen ez a helyes kérem alázattal, annak a szélmalomnak ott a plakáton forogni muszáj, mert hiszen azt tetszett mondani, hogy az én politikám az egy olyan szélmalom, ami akkor is forog, ha nem fúj a szél, a plakáton pedig nem fúj.

FOGALMAZÓ: *(Belép.)* Egy új küldöttség. *(A küldöttség belép.)*

SZÓNOK: Igen tisztelt, mélyen tisztelt méltóságos államtitkár ur! Szeretett képviselőjelöltünk. Mint a 78-ik kerületi régipénzgyűjtők-egyes letének képviselője van szerencsénk méltóságodat üdvözölni, mint kerületünk jelöltjét. Méltóságos államtitkár ur! Mink itt valamennyien tudatában vagyunk annak, hogy a helyzet válságos. Tudjuk azt, hogy a jelenlegi politikai élet nem egyéb, mint egy csatorna, amelyben piszok és mocsok kavargó *(az államtitkár és a titkár rémülten egymásra néznek)*, a mi új képviselőnk kötelessége lesz ebbe a csatornába erős kézzel belenyulni és azt tisztára pucolni. Ezért fordultunk mi bizalommal méltóságod felé, mert tudatában vagyunk annak, hogy a méltóságod politikája nem egy ide-oda forgatható szélmalom, ami csak forog, ha kedvező szél fúj neki, mert a méltóságod politikája egy olyan szélmalom, ami akkor is forog, ha nem fúj a szél. Éljen! *(Mindnyájan éljenek.)*

ÁLLAMTITKÁR: *(Nagyokat fúj)* Igen tisztelt választópolgárok. *(Retentően nyög és nem tudja, mit mondjon.)* Annyira meg vagyok hatva elismerő szavaik által, hogy nem is tudok szóhoz jutni. Nagyon hálás vagyok azért a végtelen bizalomért, amellyel felém fordultak. *(Sugva titkárhoz kétségbeesve.)* Mi az istennyilát mondjak ezeknek?

TITKÁR: *(Sugva)* Majd én megpróbálok kigondolni valamit, majd én sugok.

ÁLLAMTITKÁR: Amint mondtam, el vagyok ragadtatva az önök bizalmának megnyilatkozásától és izé.

MIMD: Éljen az izé! . . .

ÁLLAMTITKÁR: *(Innentől kezdve az egész játékra megy ki, amit a titkár mond, azt még jobban összezsavarva mondja el az államtitkár.)* Mert igen tisztelt választópolgárok! Tekintettel arra, hogy úgy mondtam, mégis csak természetes, hogy úgy van, hogy persze, Ettől függetlenül én elismerem, hogy igen. Igazat adok önöknek, miszerint hogy természetesen, hogy úgy van, hogy a politikai élet jelenleg csupán egy szélmalom, ahova nekünk kell erős kézzel belenyulni, mert az én politikai hitvallásom nem egy ide-oda forgatható csatorna, ami csak forog, akár fúj az a szél, akár nem fúj az a szél, mert az én csatornám egy olyan politikai szélmalom, *(Mind: Éljen a szélmalom! . .)*

amibe akkor is bele kell nyulni, ha nem is fuj az a szél. *(Mind: Éljen a szél!...)* És ha belenyulunk, akkor ne tétovázzunk, hanem forgassuk azt a csatornát, addig forgassuk... *(Az államtitkár a torkához és a fejéhez kapkod, majd leesik a székre).*

TITKÁR: Jézus Mária, az államtitkár ur rosszul lett. *(Mindnyájan odaszaladnak.)*

MINDNYÁJAN: *(Összevissza.)* Rosszul lett az államtitkár ur. Mi baja van? Borzasztó.

TITKÁR! *(Nagyképü ünnepélyességgel)* Csak nyugalom uraim, nem lesz semmi baj. A méltóságos urat kimerítette már a sok beszéd, már a negyedik küldöttséget fogadta és minden küldöttségénél úgy ragyogtatta szónoki tudását, hogy igazán nem csoda, hogy rosszul lett. Egy kicsit meglegyintette a guta.

KÜLDÖTTSÉG: *(Lelkesen ordítanak)* Éljen a guta!

Függöny.

KIS HISTÓRIÁK

Hamlet!... Hamlet!...

Ez a história Szentgyörgyi Istvánnal, a kolozsvári Nemzeti Színház tagjával esett meg.

Pista bátyám, a mindnyájunk Pista bácsija Machbetben játszott és a harmadik felvonásban, mikor ezt kellett volna mondania: Oh Machbet!... Machbet!..., eltévesztette a szöveget és a partnerei nagy megrökönyödésére, az ő félreérthetetlen nagyszerű organumával odadörögte a főszereplőnek:

— Óh Hamlet!... Hamlet!...

A kollégák alig bírták a kacagást visszafojtani és a felvonás után meginterpellálták Pista bátyánkat.

— Pista bácsi — mondták neki — maga eltévesztette az előbb a szöveget: Machbet! helyett azt mondta, hogy Hamlet!... Hamlet!...

Szentgyörgyi egy kissé megrökönyödött, de hamar feltalálta magát:

— Egye meg a csuda — replikázott az öreg — egy kutya az: azt is Sekszpir irta.

Az olcsó vacsora.

A Royal Orfeum földszintjén van egy vendéglő, a „Kis Royal”, amelynek előkelő vendégei között van egy különösen kedves asztaltársaság. Az asztaltársaságot *Tapolczay Dezső*, a Városi Színház igazgatója alapította és ennek az asztalnak állandó vendégei a legkitűnőbb színésznők, színészek, írók, újságírók, akik itt fogyasztják el vidáman vacsorájukat.

A társaság egyik tagja a kedves *Magyari Lajos*, az Apolló-Kabaré tagja, aki minden este vacsora közben busan megjegyzte:

— Nagyon szeretek ide járni, de nem győzöm pénzzel. Az étlap szinte szuggerálja az embert, hogy a legjobb ételeket rendelje és én ebben tönkre megyek. Megeszem az egész gázsimat.

Végre is nagyszerű ötlete támadt. Odahívta a pincért, a kitűnő *Novák Nándort*, akinél jobb pincér kevés van Pesten és a következőket mondta neki:

— Ide hallgasson Nándor! Ezentul akármit rendelek, maga hallgasson csak nyugodtan végig, vegye fel a rendelést és akármit rendeltem, hozzon nekem egy főzeléket auflággal.

— Igenis!

— Akármit rendelek, mindig csak egy főzeléket feltéttel.

— Igenis!

Magyari erre a kezébe vette az étlapot, hosszasan gusztálta és megszólalt:

— Kérek egy pulykasültet, szép pirosra piritva...

— Befőttel?

— Nem bánom, hozhat befőttel is, de szilva ne legyen benne, helyette adjanak egy kis ananászt.

— Igenis!

A pincér elmegy és két perc múlva hoz egy főzeléket feltéttel.

Magyari nyugodtan megeszi, aztán megiszik utána egy pohár vizet és a megelégedettség és jóllakottság nyugodt hangján kiáltja oda a pincérnek.

— Egy feketekávé.

— Igenis, — mondja a pincér és két perc múlva ismét megjelenik, kezében egy főzelék feltéttel és leteszi Magyari elé.

És azóta, akármit rendel Magyari, még ha egy pohár vizet kér, akkor is főzeléket feltéttel kap.

Opera vagy operett.

Revere, a Városi Színház zenekarának híres hárfaművésze egy este „Az ezüst sirály” első felvonása után odaállt *Buttykay Ákos*, a szerző elé:

— Mondja, kedves mester, mi ez „Az ezüst sirály”? Opera, vagy operett? Buttykay nagyot nézett.

— Hát nem látja, hogy operett.

— Nem, — mondja *Revere*. — Én operának játszottam eddig és úgy látom, hogy opera.

— De miért?

— Mert ha opera, akkor én nyolcvan koronát kapok esténként, ha operett, akkor csak hetvenet.

Buttykay nevetett és azóta *Revere* részére „Az ezüst sirály” — opera.

AZ-ÖLTÖZTETŐNÖ - CEVELET

Igen tisztelt Szerkesztő Ur, ezennel itt vagyok megint, hogy elmondjam Magának a legfrissebb Pletykákat és mért ne tenném teszem is, elvégre pletykázás az élet sója, ábrándozás a megrontója és én csak azt sajnálom, hogy a *Faludi Jenő* nacságos és igazgató doktor úr egy hétig komoly beteg volt és a színházaknál mindenki meg volt ijedve nagyon, hogy még valami baja lesz, ámde tegnapelőtt már százan is meglátogatták a lakásán: szerzők, színészek, rendezők, direktorok és olyan hangos volt a betegszoba, mintha onnan intéztek volna a nagyvilág összes színházainak a sorsát és erről jüt eszembe, hogy az *Andorffy Idáné* nacsága a Magyarkából valahol a Rákoson lakik és előadás után, ha kap villamost, hát villamoson megy haza, ha nem kap villamost, hát gyalogosan megy ki az Isten háta mögé és a Magyarkánál úgy szereti mindenki ezt a kedves, fiatal, szép színésznőt, hogy aszondták: ez így nem mehet tovább, az Idát férjhez kell adni egy nagyon jó és nagyon gazdag parthihoz és most mindenki vőlegényt keres az Idánénak, a *Báthory Gizelláné* pedig a hozományát gyűjti össze, amelyhez ő maga egy hizott libával járul hozzá, az *Uray Tivadar* nacságos és művész úr pedig, ha Amerikából pénzt küld a bácsikája, kerek 10000 dollárt ad neki és erről jut eszembe, hogy a *Sarkadi Aladár* nacságos és művész úr Bécsbe szerződött a Chat noirhoz és áprilisban ott fog énekelni havi 25000 koronáért; ámbátor a *Medgyaszay Vilmáné* nacságának is óriási sikere van Berlinben és az újságok mind nagyszerűen írnak róla és azt is írják róla, hogy soha többé nem jön haza Budapestre, hanem állandó művésznő lesz Berlinben; ellenben Olaszországba utazik a beteg *Harsányi Zsolt* is, hogy Itália napsugaras, verőfényes vidékein egészen meggyógyuljon és azt már elmondottam, hogy a *T. Oláh* Böskénének hozott a gólya egy kis medikét és a kicsike egészen olyan, mint a mamája: olyan szép és olyan szőke és amint ott fekszik a mamuska mellett, azt hihetné az ember, hogy két Oláh Böske fekszik az ágban: egy nagy és egy kicsi és a szobájuk telistele van virággal, amit a kollégák és jóbarátok hoztak a boldog mamuskának; de hiszen a héten a *Kerényi Gabiné* is lepottyant a lóról, amint a ligetbe lovagolt és ugyancsak ugyanott lepottyant a *Rigócz Mariskáné* is és egymást vigasztaltgatták, hogy sebah, több is esett Mohácsnál; ámbátor a *Drégely Gábor* nacságos és szerencsefi ur is befejezte új darabját és a címe: „Föltámadás”, de azt hiszem, jobban örül annak, hogy a „Szerencse fia” föltámad és én ezennel itt ülök és zárom soraimat, mert még el akarok menni az Apollóba megnézni a drága *Békeffy László* urat és a nagyszerű darabját, aminek olyan nagy a sikere, de neki is, mert már én is kétszer veresre tapsoltam a kezeimet miatta és mért ne tenném teszem is, elvégre mi rosaz van abba, hogy szeretek vele jóba lenni, amit igen tisztelt Szerkesztő Urnak is melegen ajánlok és maradok kiváló tisztelettel kedves barátnője az öltöztetőnő.

Szomory Emil új operettlibrettót írt, amelyet *Stephanidesz* Károly zenésített meg s amelyet a Revü Színház mutat be legközelebb. Szomory Emil régi, kedves kollégánk s a legjobb magyar újságírók egyike. Mint színházi riporter kétségtelenül a legjobb, amiről hosszú évek óta tanuskodik az „Az Újság” színházi rovata. A színházi világot senki sem ösmeri annyira, mint ő; abban a labirintusban, amely a színpadot körül fogja, ő ösmeri ki magát legjobban. Mint színpadi szerző is levizsgázott régen a „Böském” és a „Katica” című operettlibrettókkal, amelyek kedvesek, vidámak, érdekesek, jók voltak és hosszú időn át uralták a színpadot. Most érdeklődéssel várjuk mi és várja az egész színházi világ a Szomory Emil új operettjét, amelynek kvalitásait fokozza az, hogy a verseit *Harsányi* Zsolt írta, a zenéjét *Stephanidesz* Károly szerzette s a főszerepét *Péchy* Erzsébet kreálja. Az új operettnek még nincs végleges címe, „Bakfisálom” és „A kis leány” közt esik majd a választás.

Tapolczai Yojót szerződtette a Vigszínház. A kis Yojó egy híres színésznemzetségnek a legfiatalabb tagja. Az édesapja: *Tapolczai* Dezső, a Városi Színház helyettes igazgatója, aki színésznek is kitűnő volt; az édesanyja *Vizvári* Mariska asszony, a Nemzeti Színház művésznője; a nagyszülei: *Vizvári* Gyula és *Vizváriné* Szigeti Jolán; a dédapja *Szigeti* József, a nagybácsikája *Szigeti* Imre volt. E díszes névsor alján áll az ő neve, amely azonban már is igen jóhangzású a színházi világban. *Tapolczai* Yojó a színiakadémiából a Nemzeti Színház színpadára került, ahol néhány szép sikere volt, így: a *Bródy* Sándor „Dadá”-jában igen szépen játszotta a fiatal leányt. Azután *Kassára* szerződött, ahol hamarosan a társulat egyik erősségévé vált. Most a Vigszínház színpadára kerül és mi szentül hisszük, hogy a szépségével és a tehetségével meg fogja hódítani a Vigszínház közönségét is, amely valamikor szívesen és lelkesen tapsolt már egy *Tapolczainak*: *Tapolczai* Dezsőnek.

A Nemzeti Színházban a szezonban nem lesz bemutató. Csupa régi darab reprizét vette tervbe az igazgatóság és így az idén már nem lesz premier a Nemzeti Színházban. A művészszemélyzet mostanában a „Vándorszínészek”, „Csongor és Tünde”, „A kegyenc”, „Liliomfi” és az „Oedipus király” reprizéire készül.

Burrián magyarul fog énekelni. A Nemzeti Operaház legközelebb kihozza Csajkovszky Oneginját, melyben Lensky szerepében Burrián kedves meglepetéssel szolgál a budapesti közönségnek, amennyiben a szerepet magyar szöveggel fogja elénekelni.

Földék színházát, a „Budapesti Színház”-at átalakítják. Az átalakítási munkák már megkezdődtek s az átalakítás költségei csaknem százezer koronára rugnak. Földék remélik, hogy április elejére elkészülnek a munkával és április közepén megkezdhetik a színház új szezonját.

Fedák Sári operettet ír. Ezt a hírt beszélik színészkörökben. Megkérdeztük a primadonnát, hogy mi igaz a hírből és ő ezzel felelt kérdésünkre:

— Van valami a dologban! . . .

Benfentesek úgy tudják, hogy a Zsazsa librettójának szenzációs a témája és nagyszerű a miliője.

Kádár Endre, a Svájcban élő fiatal író, akinek legutóbb egy regényével volt igen nagy sikere, drámát írt, amelyet *Heltai* Jenőnek küldött el azzal a kéréssel, hogy olvassa el és helyezze el valamelyik színháznál. Heltai elolvasta a drámát, amelynek „A szerelem elment” a címe és kitűnőnek találta azt. Már át is adta a darabot Bárdos Arturnak, aki a Belvárosi Színházban fogja színrehozni azt.

Sobesityén Géza Budapesten. A Buda-Temesvár színház, híre szerint április közepén otthagyja a románok által megszállott Temesvárt és májusban már megkezdheti előadásait a krisztinavárosi színházban.

STERNBERG-HANGSZERGYÁR, Rákóczi-ut 60. sz. (Saját palotájában.)

Amerikai és egyéb külföldi gyártmányu, világírú zongorák és pianók.

„ETOFON” beszélőgépek tökéletesített új modelljei! — Világírú művészek teljes hang-lemez-repertóirja.

Az összes hangszerek legfinomabb minőségben! Mesterhegedűk, gordonkák, fuvalok és tárogatók, Zenekari rézfúvós hangszerek, cimbalmok és harmóniumok. Fél-, selyem- és acélhúrok. — — — Saját húrfontóda gépüzemre.

Folytatás.)

Tarnainak csak egy sóhaja van erre is:

— Óh, Velence! ... Óh, Velence! ...

Környey asszonyok után néz, a szeme majd kiugrik, amint a Piazzetta felé haladó hölgyeket tekintetével követi. Vágó pedig más témánál tart már:

— Jézus Krisztus, — mondja, — mindenkit szeretett és mindenkinek megbocsájtott. Én csak azt szeretem, aki engem szeret és nem bocsájtok meg senkinek semmit, amit ellenem vétett.

Ez annak az újságírónak szól, aki szintén az asztalnál ül és arra gondol épen, hogyha a kiadóhivatal holnapra se küldi meg a pénzt, hát faképnél hagy csapot, papot, Lidót, Velencét és hazautazik: mert a hajójegye meg van váltva előre...

Erre gondol és megállapodik magában, hogy így fog cselekedni: de egyszerre eszébe jut, hogy ezt sem teheti meg, mert hiszen még egy hajójegyről kell gondoskodnia; hiszen valakinek megígérte, hogy magával viszi Budapestre. Hogy ki ez a valaki, azt az elbeszéléséből tudjuk meg.

— Képzeljétek, mi történt velem! — kezdi.

— Aj, jaj! — vág a szavába Vágó, — a fiúnak megint kalandja volt.

— Halljuk! ... Halljuk! ... — türelmetlenkednek a többiek és az újságíró folytatja elbeszélését:

— Tudjátok, hogy én nem szálltam meg szállodában. Nem kaptam szobát. Egy éjszakát itt ültem végig a Piazzettán. Másnap egy cicerone elvezetett egy kis palotába, ott kaptam egy szobácskát. Helyes, jó szoba; kicsit ósdi a berendezése s aféle: budoár inkább, mint lakószoba; de beállítottak egy vaságyat s ott lehet lenni elég kényelmesen.

— Nagyon érdekes! ... És költői! — vágott a szavába megint Vágó. És a többien megint letorkolták:

— Halljuk! ... Halljuk! ...

Az újságíró pedig folytatta:

— Jól éreztem magam a kis palazzóban és régi dámákról szóttem álmokat esténként. A Canale felől behangzott hozzám az „Addio, mia Napoli! ...” és én ábrándoztam karcsu, lenge hercegnőkről, akik itt éltek valamikor! ...

— Dumas Alexandre, az öregebbik, — mondotta most Vágó, — ugyan-csak szeretett ilyen bőbeszédűen, széles ecsetkezeléssel dolgozni. Én röviden nyilatkozom mindenről.

Az újságíró nem zavartatta magát.

— Tegnap este, — folytatta az elbeszélését, — nem tudtam elaludni.

Mintha lázas lettem volna. Nyugtalanul hánykolódtam ágyamon; olvasni próbáltam, írni akartam, de semmi se sikerült, Valami nyugtalanság fogott el.

Nagyot sóhajtott és úgy folytatta:

— És egyszerre csak gyanus neszt hallottam. Mintha a szobám közvetlen közelében megmozdult volna valami. Végig néztem a falakat és hirtelen és váratlanul egy kis tapéta ajtót fedeztem föl. Onnan jött a gyanus nesz. Odaugrottam az ajtóhoz és hirtelen benyitottam. Egy kis kamrácskába nyitottam és a kamrácskában egy régi, rozoga ember ült, aki úgy nézett ki, mintha száz év óta aludt volna itt. Poros volt s a pókháló egészen belepte. Egy fiatal Pierrot volt...

Általános csodálkozás fogadta e szavakat.

— Egy fiatal Pierrot? — kételkedett Vágó.

— Egészen fiatal. A múlt héten lett százhuszonhárom éves...

— Hogy értsem ezt?

— Ugy, hogy ifju barátom száz évig aludt a kis kamrácskában. Ő legalább így mondja.

Vágó nevetve fordult most a társasághoz:

— A szerkesztő ur megbolondult! — mondotta röviden; de az ujságíró a szavába vágott, élénken tiltakozván az ellen, hogy valami zavar támadt az agyában.

— Nincs nekem semmi bajom! — mondotta. — Én csak azt meséltem el itt, amit Pierrot ur nekem mesélt. Ha láttátok volna őt, ha hallottátok volna a beszédét, elhittétek volna minden szavát éppen úgy, mint ahogyan én elhittem.

— Hát hol van most az a fiatal ember? — kérdezte izgatottan Tarnay.

— Odahaza van. Az ágyamban fekszik és alszik.

— Már megint alszik?

— Igen, ki akarja pihenni a százéves álom fáradalmait.

— Keltsük föl! — proponálta Huszár Károly és az egész társaság egyetértett vele:

— Keltsük föl!... Keltsük föl!...

Felugrottak mind és utnak akartak indulni.

— Szerkesztő ur, vezessen bennünket! — adta ki a jelszót Vágó és az ujságíró valóban a menet élére állott.

Szűk sikátorokon, fehér kőlapokkal kikövezett tereken át vezetett az ut. Mentek, mentek, mendégéltek és egyikük sem szólt egy szót sem; csak Vágó Béla nem állhatta meg megjegyzés nélkül.

— Copernicus, — sugta oda Környeinek, — hitt a csodákban. Én csak azt hiszem el, amit látok!...

Negyedórás séta után a kis palota elé jutottak. Nem is eléje, hanem a háta mögé; a palota kertjének kőfalához, amelynek rácsos kapuján át vitte az ujságíró barátait a szállására. A palota homlokzata a Canaléra nézett és a sárgás viz kőlépcsőit mosta évszázadok óta...

— Helyben vagyunk! — mondta az ujságíró és benyitott a szobába.

Valamennyien utána tódultak, de Tarnay az ajtóba állt és kijelentette, hogy a hölgyeknek künn kell maradniok, mert hátha Pierrot ur negligséiben van...

— Baj is az! — felelte erre egy női hang, amelynek tulajdonosát nem sikerült kikutatni.

A szobában félhomály volt. A velencei nap nem tudott áthatolni a sűrű csipkefüggönyön, amely az ablakot eltakarta.

A széles ágyon hevert Pierrot. Lábaik egymásra rakta, kezelt keresztbe fonta, tekintete révetegen nézte a padmalyt, ajka gondtalanul füttyörészett. Valami régi olasz dalt füttyölt és — nem törődött egy cseppel sem a jövevényekkel.

Az újságíró harsányan köszöntötte különös barátját:

— Bon giorno, signore!

Pierrot félszemmel rája nézett azután folytatta a füttyölést.

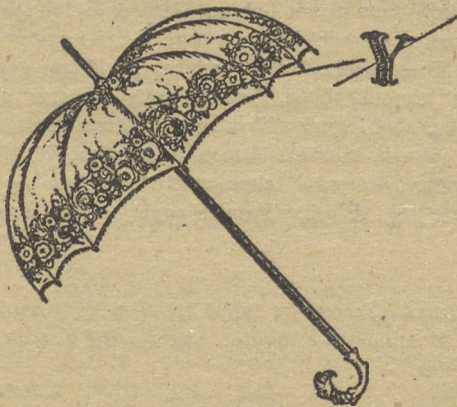
— Furcsa alak! — mondotta Vágó és mindnyájan különös áhítattal néztek Pierrot urra, aki most hirtelen felugrott; észre vette a hölgyeket a társaságban. És most már ő köszönt utólréhatetlen és utánózhatatlan gráciával:

— Bon giorno, signorina!...

(Folytatom.)

Faragó Jenő.

Rejtvény.

A megfejtések beküldésének határideje: 1920. március 12-ike. Azok közt, akik helyesen fejték meg rejtvényünket, három díjat sorsolunk ki. Első díj: egy páholy a Vigszínházba; második díj: Nádas Sándor regénye: „Krisztina sorsa”; harmadik díj: egy művésznő arcképe autogrammal.

I. évfolyam. 6. szám.

SZÍNHÁZI VILÁG

1920. március 7-én.

Helyettes szerkesztő: Balassa Emil.

Megjelenik minden vasárnap.

Kiadja: a Színházi Világ részvénytársaság.

Lapzárta: március 3.

Felelős kiadó: Kondor I. igazgató.

Készült: „PAX” nyomdai műintézet és kiadóvállalat részvénytársaságnál,
Budapest, V., Lipót-körút 1. Telefon 125—96 és 132—19.

KEDVES FARAGÓ!

SZERKESZTŐI-ÜZENETEK

A kérdés:

Kedves Faragó! Sokkal fiatalabb színész vagyok, semhogy vissza tudnék emlékezni szegény Nyáray Antal leghíresebb szerepeire. Melyek voltak azok?
Szeretettel üdvözlí Halmay Tibor.

A válasz:

Nyárai Antal leghíresebb operettszerepei voltak a „Casanova” (Faragó — Barna), a „Senki” (amelynek szövegét ő maga írta, zenéjét Barna Izsó szerzette), mindkettő a régi Népszínházban került színre. A Király színházban „A cigány-prímás” címszerepében és Bécsben „A csárdáskirályné” német nyelvű előadásain a Ferkó szerepében voltak még nagy sikerei. Mint prózai színész „A szabin nők elrablása” című híres német bohózat Rettegí Fridolin-szerepében utolérhetetlen volt és kedvenc szerepei közé tartozott a „Gringoire” című francia egyfelvonásos dráma főszerepe is. Ha jól emlékszem, láttam egyszer Nyárait Kaposvárott „Az ördög” címszerepében, Tordán pedig egyszer átutaztamban bevetődtem a színházba, ahol legnagyobb meglepetésemre Nyáray játszotta „Hamlet-et, mindenütt játszott, mindent játszott és mindent jól. Most jut eszembe, hogy Molnár Ferenc „Aranyásó” című moziszekecsében az Apolló kabaréban is igen nagy sikere volt. A kabarékban is egyik sikerét a másik után aratta. Mindent tudott!

A kérdés:

Kedves Faragó! Szeretném tudni a véleményét arról a kérdésről, hogy vajjon a színész nő csináljon-e divatot, vagy pedig a meglévő legújabb divatot vigye-e a színpadra.

Üdvözlí Simonyi Mária.

A válasz:

Külföldön valóban a színész nő csinálja a ruhadivatot de nem úgy, hogy a saját részére ruhákat terveztet, hanem úgy, hogy a nagy szalonok a legújabb ruhakreációkat először egy neves színésznőnek ajánlják fel, sőt fizetik a színésznőt, hogy viselje elsőnek a színpadon a ruhát és ezáltal népszerűsítse az új divatot. Nálunk is a színész nő csinálja a divatot, — ami elvnek igen helyes, — de sajnos nálunk nagyon ráfizetnek a színésznők erre a kiváltságra, hogy egész Pest az ő ruháikat kopirozza.

A. M. Rendes lakása az Izabella-utcában van; most üdülés céljából a Margitszigetre költözött. — **B. L.** Az első magyar operett, amely a külföldön száz előadást ért meg; *Bakonyi és Szirmai* „Mágnás Miská”-ja volt. — **H. K.** Liszt Ferencnek ez a híres mondása így hangzott: „Egész életem a művészet záloga.” — **Titán.** Személynök-utca 46. — **Rendes előfizető.** Nyáray Antal sohasem játszotta azt a szerepet. — **Iren.** Kérdéseire nem tudunk válaszolni; a kérdések lehetetlenek s a mi tudásunk nem végtelen. — **Györgyike.** Bojda Juci az Andrássy-uti Színház tagja.

Szécsi gözmosó nem hirdet

III., Bécsi-ut 96. sz.
Telefonszám 99—93.

HAMIS FOGAKAT

ezüstöt, aranyt és platinát
drágán veszek **GROSS ANTAL**
BUDAPEST. VIII. kerület,
József-körut 23. sz, félemelet.

Most jelent meg! A B.BORRUHAS
ASSZONY Regény
Irta Gaál Andor. Ára 22 K Megrendelhető a Színházi
Világ kiadóhivatala útján V., Lipót-körut 1. szám.

ROYAL K KABARÉ

Minden este fél 7 órakor a kitünő februári
műsor keretében a két nagyszerű ujdonság

HORDÁR! CSIRKE!

"FOTÓ"

fényképészeti
szaküzlet

BUDAPEST,
Rákóczi-ut

80.

Telefon: József 28—32.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Kő- és könyvnyomdal
műintézet, papírkeres-
kedés, üzleti könyvek
gyártása

CILCER és TÁRSA

BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 9. SZÁM

Dus választék dobozos levélpapírokban és művészlapokban ■ Telefon: 30-43.

ROYAL O RFEUM

Minden este fél 7 órakor, vásár- és ün-
nepnap délután fél 3 órakor új műsor

CSILLAGOK CSILLAGA
és a VILÁGHIRŰ VARIETÉ-ATTRAKCIÓK

R a d i o

a legjobb
a leg gazdaságosabb
a leg tartósabb
fényt adó
terpentine

cipőkrém

PIANINO

keresztthuros díófa moderá-
torral huszezer koronáért
eladó. WÁGNER, Ráday-u. 18.

TELEFON 338.

PICK J.

TELEFON 170-98.

Alapítatott: 1897.

FÜSZER ÉS CSEMEGE ÜZLET:
BUDAPEST,
V., LIPÓT-KÖRUT 11. SZÁM.

CUKORKA KÜLÖNLEGESSÉGI ÜZLET:
BUDAPEST,
V., LIPÓT-KÖRUT 15. SZÁM.

LÁSZLÓ és BLAU

Cégtulajdonos: LÁSZLÓ JENŐ.

Szállítási bizományi
és elvámolási üzlet.

BUDAPEST V., Akadémia-u. 15

Telefonszám: 23-36.

Balázs Károly

drogueria

Budapest VI., Damjanich-u. 33.

Telefon József: 28-29.

Háztartási- és pipere cikkek
nagy választékban.

SCHLESINGER ÉS TÁRSA

zsák, ponyva, zsineg

vétel, eladás és kölcsönzés

BUDAPEST, V., Kálman-utca 14. sz. o. Telefon 15-28

Guttman Béla

harisnya, keztyű,
tricotárúk kereskedése

Budapest, IV.,

Koronaherceg-utca 6. szám.

Színházi Világ

4.

szelevény

hangversenye.

Modern Irodaberendezési Vállalat

HIRSCH és TÁRSA BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 19. szám.

Amerikai irodabutorok!

Redőnyös kottaszekrények!

GAMBRINUS

étterem és kávéház
Erzsébet-körut 27.

Előkelő családok szórakozó helye.
Zenét délután és este a kiváló mű-
vész Egressy Sándor dirigálja. Ki-
tűnő ételek és italok. Színház után
friss vacsora.

Délután - 5 órai tea!

SIMON MARCSA

az „Éva és a férfiak” című színműben. (Magyar Színház)

Labort felvétele

SZÍNHÁZTVILÁG

APOLLÓ KABARÉ: SZÉP SALAMON SÁR
Fedák Sári és Rózsahegyi Kálmán.

Sabori felb.